
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ – ШУМЕН
гр. Шумен, пл. „Освобождение” № 1
ДИРЕКТОР: тел.: 054 800 722; Факс 054 800 727
E-mail: office@rzi-shumen.net; web site: <http://www.rzi-shumen.net>

Г О Д И Ш Е Н

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА

НА РЗИ ШУМЕН

2020 г.

През отчетната 2020 г. РЗИ Шумен работи по изпълнението на годишния план със стратегически цели:

- Организиране и ефективно осъществяване на държавната здравна политика на територията на съответната област.

- Опазване здравето на населението в страната чрез промоция на здраве, профилактика на болестите и държавен здравен контрол

- Превръщане на първичната профилактика в задължителен елемент на всички нива.

- Ограничаване на заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез подобряване ефективността на епидемиологичния надзор, профилактиката и контрола на заразните болести.

- Намаляване риска за здравето на човека и повишаване качеството на живот чрез повишаване ефективността на държавния здравен контрол и достигане високо ниво на съответствие с националните и европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека, и факторите на жизнената среда.

Във връзка с това се изпълняваха основни задачи свързани с:

- ❖ Провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда, надзора на заразните болести и опазване на общественото здраве.

- ❖ Извършване на независима, компетентна и прозрачна инспекционна дейност при спазване на утвърдени стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

- ❖ Провеждане на системен, в съответствие със законодателството и препоръките на ЕС, мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда, с оглед предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението.

- ❖ Провеждане на лабораторни изследвания при спазване на процедурите, съгласно получената акредитация по БДС ISO 17 025 или БДС ISO 17 020. Разширяване обхвата на акредитация на ЛИК при регионалните здравни инспекции с междуобластни функции с всички показатели, свързани с анализа на продуктите и стоките и факторите на жизнената среда. Повишаване капацитета на лабораторната дейност на Регионалните здравни инспекции.

- ❖ Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол.

- ❖ Анализирание на регионално ниво на демографските показатели и здравето състояние на населението и търсене на зависимост между тях и факторите на жизнената среда и начина на живот с оглед разработване на регионални профилактични програми.

- ❖ Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

- ❖ Изпълнение на дейности по програми и проекти в областта на опазване на общественото здраве.

- ❖ Изпълнение на Националния имунизационен календар на Република България. Постигане и поддържане на висок имунизационен обхват в тясно взаимодействие с всички ведомства, неправителствения сектор и местната власт с цел недопускане възникването на взривове от ваксинопредотвратими заболявания, с акцент върху обхващането на деца в риск и труднодостъпните групи от населението.

- ❖ Опазване на общественото здраве чрез организиране на бърз отговор при възникване на епидемични ситуации, взривове и епидемии от заразни болести.

- ❖ Опазване на страната от внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск, в съответствие с Международните здравни правила.

- ❖ Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с други регионални структури, националните центрове по проблемите на общественото здраве, неправителствени организации и МЗ при изпълнение на дейностите по държавен здравен контрол, надзор на заразните болести, профилактика на болестите и промоция на здраве.

❖ Провеждане на системни дейности за подготовка и повишаване на квалификацията на кадрите от РЗИ.

❖ Подобряване ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.

❖ Анализиране на потребностите от човешки ресурси в областта на здравеопазването, планиране и координиране дейностите по провеждане на следдипломно обучение в системата на здравеопазването.

ОСНОВНИ ЗДРАВНО-ДЕМОГРАФСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

През отчетната 2020 година РЗИ Шумен осъществи профилактична и противоепидемична дейност и държавен здравен контрол на територията на Шуменска област, разположена в Североизточна България на площ 339,2 км.²

Областта се състои от 10 общини: гр. Шумен, гр. Нови пазар, гр. Велики Преслав, гр. Каспичан, гр. Смядово, гр. Върбица, гр. Каолиново, с. Никола Козлево, с. Хитрино и с. Венец.

Демографските процеси в област Шумен се характеризират с трайна тенденция за намаляване на броя на населението и на неговото застаряване. Основни причини за това са ниската раждаемост, нарастването на смъртността и емиграцията на значителна част от младите хора. Населението в област Шумен към 31.12.2019 г. е 172262 души, което представлява 2,5% от населението на Република България и нарежда областта ни на 15-то място по брой на населението, непосредствено след Добрич (176 831 души) и преди Враца (162 549 души). В сравнение с предходната година, то е намаляло с 93 души, или с 0,4%, при 0,7 % процентно намаление общо за страната. Намалението на населението се дължи на отрицателния естествен прираст (повече починали лица от родените) и на емиграция.

С най-голям брой население е община Шумен – 87152 жители (50,6%). Втора по брой население е община Нови пазар с 15909 жители (9,2%), следвана от община Велики Преслав с 12 047 жители (7%). С най-малък брой население е община Смядово с 6000 жители (3,5%).

В края на 2019 г. в градовете на областта живеят 105 478 души или 61,23 % от населението на областта, а в селата – 66 784 души или 38,77%. За сравнение през 2018 г. съотношението градско към селско население е било 61,45% към 38,55%. В областта продължават процесите на обезлюдяване на селските райони и се запазва по-висок относителния дял на градското население.

Данните за възрастовата структура на населението сочат, че се задълбочава регресивният тип структура и се запазва тенденцията за застаряване на населението в областта. Населението над 60 г. се увеличава (2019 – 29% 2018 г. – 28,46%; 2017 г. – 27,95%) при запазване на населението до 17 г. (2019 г. – 16,80%; 2018 г. – 16,88%; 2017 г. – 16,99%). Продължаващият процес на остаряване на населението се очертава като остър демографски проблем. Той се изразява в непрекъснато повишаване на показателя за средна възраст на населението през последните години, която от 39,9 години през 2005 г. нараства на 43,9 години в края на 2019 г., при 43,8 години за страната. Процесът на остаряване на населението се проявява както в селата така и в градовете, като в селата средната възраст на населението е по-висока.

Анализът на здравно-демографските показатели показва, че Област Шумен се характеризира с:

- В резултат на демографски и миграционни процеси през последните години се утвърдиха неблагоприятни тенденции за трайно намаляване броя на населението в Област Шумен. Процесът на депопулация е налице във всички общини на областта.

- През 2019 г. намалява относителният дял на градското население за сметка на увеличаване населението по селата, като темповете за региона са значително по-бавни от тези за страната. Тенденцията за застаряване на населението е по-силно изразена в градовете.

- Промените във възрастовата структура през последните години се характеризират с увеличаване относителния дял на лицата над 65-годишна възраст и намаляване дела на детското население и населението в трудоспособна възраст.

- Застаряването на населението поражда редица здравни, социални и икономически проблеми. Увеличените потребности от здравни грижи и социално подпомагане водят до увеличаване на разходите в тези сфери и необходимост от по-големи ресурси.

Основните демографски показатели по последни данни са както следва:

- обща смъртност – 15,6 на 1 000 население е по-ниска в сравнение с предходната година (16,0‰) за областта и е малко по-висока от тази за страната (15,5‰) за 2019 г.

- детска смъртност — 3,5‰ за 2019 г. е по-ниска в сравнение с предходната година и е под средната за страната (5,6‰).

- раждаемост – 8,2 на 1000 население е малко по-ниска от предходната година. Раждаемостта за страната през 2019 г. е 8,8‰.

- Естественят прираст в областта е отрицателен и е по-нисък предходната година (-7,4). За страната през 2019 г. естественят прираст е - 6,6.

Основни причини за умираанията са следните групи заболявания:

- болести на органите на кръвообращението – 945,5‰ с относителен дял 60,6% – леко намаление;

- онкологичните заболявания заемат второ място – 279,7‰ с относителен дял 17,9% - леко увеличение;

- болести на дихателната система – 78,9‰ с относителен дял 5,1%;

- симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, неklasифицирани другаде – 78,3‰ с относителен дял 5,0%.

- болести на храносмилателната система – 60,9‰ с относителен дял 3,9%,

През 2019 година в лечебните заведения за извънболнична помощ в област Шумен *са регистрирани* общо **307 334 заболявания** (при 306 764 през 2018 г., 304 393 – за 2017 г., 338 182 – за 2016 г.), а **болестността** е 1 776,7 на 1000 души от населението (при 1 776,7 – за 2018 г., 1 752,2 – за 2017 г.)

ЩАТНА ОСИГУРЕНОСТ КЪМ 31.12.2020 г.

	По щат	заети
По служебно правоотношение	53	49
С висше медицинско образование	29	26
От тях магистри	11	9
С висше немедицинско образование	24	23
От тях магистри	19	16
По трудово правоотношение	18	16
ОБЩО:	71	65

Към 31.12.2020 г. РЗИ Шумен разполагаше със 71 щатни длъжности, при средна щатна и кадрова осигуреност на 10 000 души обслужвано население 4,12 длъжности. От щатните длъжности по служебно правоотношение са заети 49, което е 92,5%. По трудово правоотношение са заети 16 длъжности, което е 88,89%. Относителният дял на висшите медицински кадри е 40,0%, като от тях с придобита специалност са 77%.

ЩАТНА ОКОМПЛЕКТОВАНОСТ ПО ДИРЕКЦИИ:

Директор	1
Заместник директор	1
Главен секретар	1
Дирекция “Административно-правно и финансово	11

стопанско обслужване	
Дирекция „Медицински дейности“	11
Дирекция “Надзор на заразните болести”	20
Дирекция “Здравен контрол”	26
ОБЩО:	71

Щатната окомплектованост е утвърдена чрез щатни разписания от МЗ.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКТОРСКИЯ СЪВЕТ.

Заседанията се провеждат по предварително изготвен план. През отчетният период са проведени 6 заседания, като основни въпроси, засегнати на тях бяха:

- разглеждане и обсъждане увеличението на основните заплати на служителите, считано от 01.01.2020 г.

- отчети за изпълнение на плана на дирекциите за първо, второ и трето тримесечие на 2020 г.;

- отчет за изпълнение на бюджета към 31.03.2020 г., към 30.06.2020 г. и към 30.09.2020 г.

- разпределение на средствата за допълнителни възнаграждения за постигнати резултати за първо тримесечие, второ и трето тримесечие;

- разглеждане и обсъждане на Заповед № РД-01-477/20.08.2020 г. на Министъра на здравеопазването за определяне на кръга правоимащи лица по чл. 27, ал. 1 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. и за преодоляване на последиците, на които се предоставя помощ за ползване на основни туристически услуги за вътрешен туризъм на стойност 210 лв.;

- разглеждане и обсъждане на доклада за проучване мнението на потребителите на услуги, доставчици и проверявани обекти за наличие на корупционни прояви и спазване на етичните норми от страна на служителите на РЗИ - Шумен;

- обсъждане на актуализиране на Вътрешните правила за работна заплата на РЗИ – Шумен.

През отчетната година всеки понеделник редовно се провеждаха и седмичните оперативки, на които се поставяха текущи проблеми, спешни задачи за решаване, заявки за транспорт и консумативи. Директорите на дирекции предоставяха информация за изтеклата седмица и планираните задачи за следващата.

На всички директорски съвети и оперативки се водят протоколи. Въведена е система за следене сроковете за изпълнение на поставените задачи и решенията на директорските съвети.

ФИНАНСИРАНЕ

Финансирането на РЗИ Шумен се осъществява от Министерство на здравеопазването чрез месечна актуализация на лимитите по СЕБРА - трансфери (субсидии от МЗ).

Лимитите се определят на основа ЗДБ и реализираните собствени приходи от инспекцията.

При разходването на средствата строго се спазваха приоритетите, определени от МЗ, съгласно Закона за ДБ:

- заплати;
- осигуровки;
- други плащания
- медикаменти и биопродукти;
- консумативи за лабораториите
- горива за транспорт;
- други стопански разходи.

ПРИХОДИ И РАЗХОДИ КЪМ 31.12.2020 г.

I. Собствени приходи общо:	46 411 лв.
- Държавни такси	32 639 лв.
- продажба на имущество	400 лв.
- наеми	7 664 лв.
- глоби – наказателни постановления	5 550 лв.
- други приходи	158 лв.
II. Разходи общо:	1 485 554 лв.
1. Заплати и други възнаграждения	1 142 840 лв.
- на персонала по трудови правоотношения	204 754 лв.
- на персонала по служебно правоотношение	638 679 лв.
- други възнаграждения за персонала	49 030 лв.
осигурителни вноски от работодателя	250 377 лв.
2. Текуща издръжка	342 714 лв.
- от тях за храна	0 лв.
- медикаменти	19 096 лв.
- постелен инвентар и облекло	4 400 лв.
- материали	159 467 лв.
- вода, гориво, енергия	40 709 лв.
- разходи за външни услуги	103 028 лв.
- текущ ремонт	3 160 лв.
- командировки в страната	3 775 лв.
- разходи за застраховки	4 465 лв.
- разходи за санкции и неустойка	7 лв.
- данъци и такси	4 607 лв.
3. Капиталови разходи	73 018 лв.
- основен ремонт ДМА	0 лв.
- транспортни средства	24 990 лв.
- компютри и хардуер	7 200 лв.
- програмни продукти	5 436 лв.
- придобиване на машини и съоръжения	35 392 лв.

ТРАНСФЕРИ

Получени трансфери от МЗ (субсидии)	1 188 169 лв.
Предоставени трансфери от РЗИ на МЗ	303 727 лв.
- от държавни такси	32 369 лв.
- от наказателни постановления	5 550 лв.
- други	41 лв.
Получени от МЗ Целеви средства	20 564 лв.
за дейност 282 “ОМП”	1 412 лв.
за дейност 467 “Национални програми”	19 152 лв.
за дейност 468 „Международни програми”	0 лв.

През 2020 г. РЗИ реализира собствени приходи в размер на 46 411 лв. Приходите на РЗИ Шумен от такси за издадени документи и предоставяне на административни услуги през 2020 г. са в размер на 32 639 лв. и представляват 70,3% от общо отчетените приходи.

В структурата на разходите, преобладаващ дял (73,3%) се пада на разходите за заплати и други възнаграждения. Разходите за издръжка представляват 22,0% от текущите разходи. През 2020 г. бяха одобрени капиталови разходи в размер на 73 018 лв. (4,7%).

ОБЩИ ГОДИШНИ ПОКАЗАТЕЛИ ПО ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ НА ИНСПЕКЦИЯТА.

През 2020 г. от служителите с контролни функции в РЗИ – Шумен са извършени 9956 проверки при план 7270 (137% изпълнение). Средният брой проверки на една щатна длъжност е 140,22 (при план 70,54). Средната кратност на проверките в обект е 2,9 (при план 1,47).

Издадени са 121 предписания за отстраняване на хигиенни неблагоприятия и подобряване хигиенното състояние на обектите и 10210 предписания за задължителна изолация и/или поставяне под карантина на лица с положителен резултат за COVID-19. Съставени са 54 акта за установяване на административни нарушения (49 за нарушаване на заповедите на МЗ за въведените противоепидемични мерки и 5 за неспазване на здравните изисквания), от които 3 са по имуществени санкции. Издадени са 46 наказателни постановления на обща стойност 15900 лв., от тях 43 са постановления за наложена глоба на обща стойност 12900 лв. (средна сума на 1 наказателно постановление 300 лв.) и 3 наказателни постановления по имуществена санкция на обща стойност 3000 лв. (средна сума на 1 наказателно постановление 1000 лв.).

В РЗИ – Шумен през 2020 г. са постъпили 106 сигнали и жалби, от които 9 са били основателни, 74 – неоснователни, 22 – препратени към други институции за решаване по компетентност, 1 жалба е в процес на разглеждане. Изготвен е регистър за получените и разследвани жалби и сигнали, който съдържа данни за лицето, подало сигнал, кратко описание на твърденията, място на извършване на нарушението, данни за извършената проверка, лица, извършили проверката, резултат от проверката. На сайта на инспекцията се публикува информация за постъпилите сигнали и извършените проверки, която се актуализира на тримесечие.

МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ

ЩАТ

1. Директор на дирекция

1

1. Главен инспектор

6

2. Младши експерт

1

3. Главен специалист

3

Всичко дирекция

11

КОНТРОЛ НА МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ

1. Извършване на дейности, свързани с регистрацията на лечебните заведения за извънболнична помощ, хосписите и лечебната дейност по чл. 2а от Закона за лечебните заведения и контрол по извършената регистрация:

1.1. През 2020 г. чрез РЗИ - Шумен до Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ (ИАМН) са подадени:

- 16 заявления за промяна в обстоятелствата по извършената регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ;

- 3 заявления за разкриване на нови лечебни заведения за извънболнична помощ;

- 1 заявление за заличаване на лечебно заведение за извънболнична помощ;

- 2 заявления до МЗ и ИАМН чрез РЗИ-Шумен за промяна в обстоятелствата по извършената регистрация на лечебни заведения за болнична помощ;

- 2 уведомителни писма са изпратени от РЗИ-Шумен до ИАМН за заличаване на ЛЗ поради смърт на лицето, представляващо ЛЗ.

1.2. Във връзка с подадените заявления за регистрация/пререгистрация в ИАМН, са извършени проверки на лечебни заведения за извънболнична помощ и здравни заведения относно спазване на медицинските стандарти:

• по стандарт „Спешна медицина” – 1 бр. проверка;

• по стандарт „Клинична лаборатория” – 3 бр. проверки;

• по стандарт „Медицинска паразитология” – 1 бр. проверки;

• по стандарт „Микробиология” – 1 бр. проверки;

• по стандарт „Обща медицина” – 3 бр. проверка;

• по стандарт „Ортопедия и травматология” – 1 бр. проверка;

• по стандарт „Нервни болести” – 1 бр. проверка;

• по стандарт „Кожни и венерически болести” – 1 бр. проверка;

• по стандарт „Урология” – 1 бр. проверка;

• по стандарт „Психиатрия” – 1 бр. проверка;

- по стандарт „Инфекциозни болести” – 1 бр. проверка;
- по стандарт „Гастроентерология” – 2 бр. проверка;
- по стандарт „Образна диагностика” – 1 бр. проверка;
- по стандарт „Медицинска онкология” – 1 бр. проверка.

1.3 Издадени Удостоверения за спазване на здравните изисквания и утвърдените медицински стандарти на основание чл. 40, ал. 4 от Закона за лечебните заведения – 14 бр. Удостоверения

1.4. Във връзка с чл. 81 от Закона за лечебните заведения са издадени 14 становища за недостатъчност.

Дейностите по регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ и здравни заведения в дирекцията през 2020 г. са извършвани при спазване на изискванията и сроковете, посочени в Закона за лечебните заведения.

2. Контрол по спазване на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти:

2.1 Извършени 25 бр. проверки за издаване на медицински бележки за удостоверяване на необходимост от отсъствие от училище по медицински причини (в т.ч. 14 бр. в АПМП, 7 бр. в АПДП и 4 бр. в АСМП);

2.2 През 2020 г. от служители на дирекция „Медицински дейности” са изготвени 12 протокола при извършени проверки в лечебни заведения по спазването на нормативните изисквания към формата, съдържанието, използването, съхраняването и предоставянето на медицинска документация.

3. Издаване на удостоверения за изпълнение на изискванията на наредбата по чл. 46, ал. 3 от Закона за лечебните заведения, правилника по чл. 28а, ал. 3 от Закона за лечебните заведения и на утвърдените медицински стандарти във връзка с издаването на разрешения за извършване на лечебна дейност от лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове:

През 2020 г. не са издавани удостоверения за изпълнение на изискванията на наредбата по чл. 46, ал. 3 от Закона за лечебните заведения, правилника по чл. 28а, ал. 3 от Закона за лечебните заведения и на утвърдените медицински стандарти във връзка с издаването на разрешения за извършване на лечебна дейност от лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове.

4. Уведомяване на Изпълнителна агенция "Медицински надзор" за случаи на нарушения на медицинските стандарти, констатирани при изпълнение на правомощията на РЗИ:

През 2020 г. не са установявани случаи на нарушения на медицинските стандарти, за което да се е налагало да уведомяваме за становище Изпълнителна агенция „Медицински надзор”.

5. Регистрация на лица, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве и контрол върху дейността им:

През 2020 г. е издадено едно Удостоверение за регистрация на лице, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве.

Извършени са 3 проверки на регистрирани лица, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие.

6. Издаване на разрешения за съхранението и продажбата на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина съгласно Наредба №5 от 2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти:

В дирекция „Медицински дейности” се води регистър на лицата, получили разрешение съгласно Наредба № 5 от 06.07.2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти.

Във връзка с водения регистър през 2020 г. няма издадени разрешения за съхраняване и продажба на лекарствени продукти на лекари и лекари по дентална медицина. Издадена е 1 заповед за заличаване на адрес, за който лекар е имал разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти и 1 заповед за прекратяване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти.

През 2020 г. е извършена 1 проверка на лекар, имащ право да продава лекарствени продукти по Наредба №5/2011 г., съвместно със служител на РД на МВР.

7. Извършване на проверки по чл. 93 от Закона за здравето по жалби и сигнали при нарушаване на правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване, и участие в съвместни проверки с Изпълнителна агенция "Медицински надзор":

Постъпилите през 2020 г. в дирекция „Медицински дейности” жалби и сигнали са общо 26 (7 жалби и 19 сигнала). Постъпили са и 4 запитвания и 2 молби. За установяване на обстоятелствата във връзка с подадените жалби, сигнали и запитвания, от служителите на дирекцията са извършени 16 проверки в лечебни и 3 в здравни заведения. 13 проверки са извършени по документи. До края на отчетния период работата по един от постъпилите сигнали не е била приключила. След извършените проверки заключението е, че 5 от жалбите и 12 от сигналите са неоснователни, 1 жалба и 4 сигнала са препратени за разглеждане по компетентност към Изпълнителна агенция „Медицински надзор”, 1 жалба е препратена за разглеждане по компетентност към Районна здравноосигурителна каса – Шумен, 1 запитване е препратено за отговор по компетентност към Районна здравноосигурителна каса – Шумен, 1 сигнал е препратен за разглеждане по компетентност към Дирекция „Инспекция по труда – Шумен“, 1 жалба е препратена за разглеждане по компетентност към Инспекторат на Министерство на здравеопазването.

Във връзка с постъпилите жалби и сигнали от дирекция „Медицински дейности” са изготвени и изпратени в законовия срок отговори до жалбоподателите и заинтересованите институции. На молбите и запитванията е отговорено на заинтересованите страни.

8. През 2020 г. са извършени 8 проверки за „Избор на екип“ в ЛЗБП.

9. През 2020 г. от служители на дирекция „Медицински дейности” са извършени 10 проверки във връзка със спазването на чл. 56 от Закона за здравето.

10. Обработена и изпратена в НЦОЗА информация за предоставените услуги на здравноосигурените лица по реда на чл. 24а от Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ – 4 бр. тримесечни справки.

11. Изготвяне на актове за установяване на нарушения и наказателни постановления по чл. 50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането и предоставя информация за издадените наказателни постановления на Изпълнителната агенция по лекарствата:

За установяване на нарушения по чл. 50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането са извършени 8 проверки (на тримесечие) в Отделение по трансфузионна хематология на „МБАЛ-Шумен” АД и ЦСМП-Шумен. За резултата от проверките са изготвени и изпратени 4 информации до ИАЛ. През отчетната 2020 г. не са констатирани нарушения в лечебните заведения във връзка с дейностите им по Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането.

12. Контрол на обектите за търговия на едро и дребно с лекарствени продукти по реда на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (складове, аптеки, дрогерии):

12.1. Разглеждането и издаването на становища по проектната документация на обекти за търговия с лекарствени продукти се извършва от Експертния съвет по ЗТЕ към РЗИ - Шумен;

12.2. През 2020 г. са издадени 3 заключения за хигиенна оценка за откриване на обекти за търговия с лекарствени продукти;

12.3. Не са издавани заповеди за заличаване на дрогерия;

12.4. Систематичен здравен контрол в обекти за търговия с лекарствените продукти:

- 81 проверки в аптеки (81 проверки в аптеки, от тях 74 проверки по спазване на пределните цени на лекарствените продукти в хуманната медицина);

- 1 проверка на дрогерия;

- 2 проверки в склад за търговия на едро с лекарствени продукти в хуманната медицина;
13. Дейности, предвидени в Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите и нормативните актове по прилагането му:

13.1. Извършени са 30 проверки на търговци на едро и аптеки, извършващи търговия с наркотични вещества - от тях 28 на търговци на едро и аптеки, притежаващи лицензия за търговия с наркотични вещества и 2 проверки за издаване на протокол на търговци на едро и аптеки, кандидатстващи за лицензия за търговия с наркотични вещества или промяна в обстоятелстват;

13.2. Не са извършени проверки в лечебни заведения, отчитащи специални рецептурни бланки за изписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества;

13.3. Предоставени са 682 кочана с рецептурни бланки за предписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества и 58 кочана специални формуляри за поръчка на медикаменти, съдържащи наркотични вещества;

13.4. Извършени са 58 вписвания в регистъра на специални формуляри по чл. 13, ал. 4 от Наредба № 21/12.10.2000 г. за изискванията към документацията и отчетността при извършване на дейности с наркотични вещества и техните препарати;

13.5. Приети са 412 протокола за отчитане на рецептурни бланки за предписване на медикаменти, съдържащи наркотични вещества и 372 протокола за отчитане на специални формуляри за поръчка на медикаменти, съдържащи наркотични вещества;

13.6. Приетите през 2020 г. отчети за движението на наркотичните вещества са 120, а изготвените от инспектора по наркотични вещества отчети за движението на наркотичните вещества - 4 (на тримесечие).

14. Водене на регистър на лекарите и лекарите по дентална медицина, които предписват лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества от приложения № 2 и 3 на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите:

Регистърът се води от инспектора по наркотични вещества. През 2020 г. има 1 постъпило заявление за вписвания в регистъра.

Инспекторът по наркотични вещества е участвал в 2 заседания на Съвета по наркотични вещества към Община Шумен.

15. Планиране, организиране и контрол на дейностите по медицинското осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи:

15.1. Изпратени са Методически указания за изпълнението на дейностите и задачите по отбранително-мобилизационна подготовка в Министерство на здравеопазването през 2020 г. до директорите на ЦСМП и „МБАЛ-ШУМЕН” АД;

15.2. Актуализиран план за дейностите по Отбранително-мобилизационната подготовка на РЗИ гр. Шумен през 2020 г. съгласно Методическите указания на Министерство на здравеопазването;

15.3. Оказани са 2 методически помощи на специалистите по ОМП в ЦСМП-Шумен и „МБАЛ-ШУМЕН” АД при изготвянето на плановете за дейностите по Отбранително-мобилизационната подготовка през 2020 г.;

15.4. Утвърдени и съгласувани са плановете за дейностите по Отбранително-мобилизационната подготовка през 2020 г. на ЦСМП-Шумен и „МБАЛ-ШУМЕН” АД;

15.5. Изготвен отчет за изпълнените дейности по ОМП на РЗИ гр. Шумен през 2019 г.;

15.6. Изготвен отчет за разходваните финансови средства по ОМП на РЗИ гр. Шумен за 2019 г.;

15.7. Изготвени са 8 справки за Министерство на здравеопазването, както следва:

- за лечебните заведения по видове на територията на област Шумен (Приложение № 1);

- за болничните легла по видове в лечебните заведения на територията на област Шумен (Приложение № 2);

- за окомплектованост с медицински персонал (лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти, специалисти по здравни грижи и друг персонал) (Приложение № 3);

- за окомплектованост на здравните и лечебните заведения в страната с личен състав (Приложение № 4 и Приложение № 5);

- разчет на екипите за спешна медицинска помощ и спешен медицински транспорт (Приложение № 6);

- списък на специализираните медицински екипи в лечебните заведения на територията на област Шумен за оказване на специализирана медицинска помощ;

- за наличните транспортни средства за медицинска евакуация, подвижни лаборатории, амбулатории и кабинети лечебните и здравни заведения на територията на област Шумен (Приложение № 7);

15.8 Изпратени са указания на Министерство на здравеопазването до ЛЗБП относно осигуряването на системата на здравеопазване по време на Великденските и майски празници, като е уведомен директорът на РЗИ за предприетите мерки от ръководителите на лечебните и здравни заведения на територията на областта;

15.9 Актуализирани са:

- телефонният регистър на здравните и лечебни заведения от област Шумен и е предоставен на Министерство на здравеопазването и на дежурен МЗ във връзка с поддържането на постоянна готовност на МЗ за реакция при кризи, бедствия, аварии и катастрофи;

- данните по окомплектоваността на здравните структури в областта с аварийни дизел-агрегати;

- регистърът на населението (общо и по възрастови групи) на територията на област Шумен;

15.10 Изготвен доклад за проведените превантивни мероприятия и готовността за работа през зимния период на 2020-2021 година на лечебните и здравни заведения в област Шумен, в т.ч.:

- Регистър на диспансеризираните бременни с предполагаем термин за раждане през зимния сезон от 01.11.2020 г. до 30.04.2021 г.

- Регистър на пациентите от Отделение за хемодиализа в „МБАЛ-Шумен“ АД към 30.10.2020 г. по общини, населено място, точен адрес, телефонен номер за контакт и график за обслужване на болните.

- Регистър на пациентите на хемодиализа в „Дъчмед Диализа България - „Диализен център Шумен“ ЕООД към 30.10.2020 г. по общини, населено място, точен адрес, марка и регистрационен номер на личното транспортно средство, GSM за контакт и график за обслужване на пациентите.

- Списък с брой, вид, техническо състояние, регистрационен номер и GSM за контакт с шофьорите на фирмата „Лидер Тур“ ООД за транспорт на пациенти на диализно лечение по договор с „МБАЛ-Шумен“ АД към 30.10.2020 г.

- Списък на общопрактикуващите лекари в област Шумен с посочен телефон.

15.11 Изготвяне и изпращане до Министерство на здравеопазването на писмо и писмен доклад за готовността на РЗИ-Шумен, здравните и лечебните заведения на територията на област Шумен за осигуряване функционирането на системата на здравеопазване по време на предстоящите Коледни и Новогодишни празници.

15.12. Изготвени са:

- актуална схема за верижно оповестяване на лечебните заведения от област Шумен;
- актуална схема за верижно оповестяване на щаба на РЗИ-Шумен;
- актуални схеми за верижно оповестяване по дирекции на служителите в РЗИ-Шумен.

15.13. Други дейности, свързани с осигуряването на населението при бедствия, аварии и катастрофи:

• извършена годишна инвентаризация на имуществото на отрядите за медицинско осигуряване на територията на област Шумен;

• проведено 1 работно съвещание със специалистите по ОМП към ЦСМП-Шумен, МБАЛ-Шумен, на която са разгледани Наредбата за отсрочване на запасни и техника и са дадени указания относно информацията и попълването на предоставените електронни форми;

- изготвени 2 бр. заявки за безусловно и условно отсрочване на запасни, назначени на работа в РЗИ - Шумен и на техника-запас и изпратени до Военно окръжие – Шумен и Община Шумен;

- участие на служителя по ОМП чрез онлайн обучение в курс по „Отбранително-мобилизационна подготовка“;

- изготвен Доклад за предприетите действия и състоянието на кислородните инсталации в лечебните заведения заболнична помощ на територията на област Шумен.

16. Осъществяване на дейности по Закона за закрила на детето и по други нормативни актове съвместно със звената, ангажирани със социалното подпомагане в общините:

16.1. участия в заседания на Регионален съвет по осиновяване – 52 участия;

16.2. участия в заседания:

- 8 участия в заседания на Комисията по Приемна грижа към РДСП – Шумен;

- 2 участия в заседания на Комисия за детето към общините в област Шумен;

16.3. Директора на РЗИ-Шумен и директора на дирекция „Медицински дейности“ участваха в работна среща, организирана от МЗ в партньорство с ДАЗД, проведена на 25.02.2020 г.;

16.4. Директора на дирекция „Медицински дейности“ участва в Комисията за насочване на ученици с хронични заболявания, с физически и сензорни увреждания, със специални образователни потребности, от домове за деца, лишени от родителски грижи и от центровете за настаняване от семеен тип и ученици, настанени в приемни семейства, създадена със заповед на началника на РУО-Шумен - 1 участие;

16.5. През 2020 г. от Държавна агенция „Закрила на детето“ е извършена 1 проверка в лечебни заведения на територията на област Шумен относно спазване правата на детето; 11 проверки в ЛЗИБП по спазване на изискванията на чл. 7, ал. 1 и 2 от Закона за закрила на детето (ЗЗДет);

16.6. От РЗИ-Шумен са предприети мерки за повишаване на информираността на медицинските специалисти относно задължението им за съдействие, регламентирано в чл. 7, ал. 1 и 2 от ЗЗДет:

- всички лечебни заведения на територията на област Шумен са уведомени писмено за задължението им за съдействие, регламентирано в чл. 7, ал. 1 и 2 от ЗЗДет;

- на всички проверени лечебни заведения е предоставено Методично указание за задължението им за съдействие при деца в риск;

16.7. Други дейности, свързани със детското здравеопазване:

Изискана от лечебните заведения с родилни отделения информация за:

- броя на извършените превенции на изоставяне на дете на ниво родилен дом съгласно Методическото ръководство за превенция на изоставянето на дете на ниво родилен дом и Наредбата за условията и реда за осъществяване на мерки за предотвратяване изоставянето на деца и настаняването им в институции, както и за тяхната реинтеграция - получени 12 справки от „МБАЛ-Шумен“ АД за 12 деца в риск от изоставяне, 1 дете е настанено в ДМСГД;

- новородени деца, припознати от лица с чуждо или двойно гражданство - получени 12 справки от „МБАЛ-Шумен“ АД - няма припознати;

- новородени деца с увреждания - получени 12 справки от „МБАЛ-Шумен“ АД - 23 деца с увреждания;

- починали деца - получени 12 справки от „МБАЛ-Шумен“ АД - общо 4 деца (2 в МБАЛ – Шумен, 2 в дома);

- деца жертва на насилие или в риск от насилие - получени 12 справки от РДСП – Шумен – 36 деца жертва или в риск от насилие.

Два пъти през 2020 г. (на шестмесечие) на МЗ е изпратена информационна карта, съдържаща данни за новородени деца в област Шумен в непосредствен риск от изоставяне или настаняване в специализирани институции, за новородени деца припознати от лица с чуждо или двойно гражданство, за новородени деца с увреждания, за починали деца и деца жертва на насилие или в риск от насилие.

16.8. През 2020 г. не е провеждано заседание на Комисията по детска смъртност за област Шумен.

МЕДИКОСТАТИСТИЧЕСКА И ИКОНОМИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ

1. Събиране и анализ на информация, свързана с разходването на публични средства в лечебните и здравните заведения на територията на областта и контрол по спазването на Наредба №3/ 05.04.2020г. за субсидиране на лечебни заведения със средства от бюджета на Министерството на здравеопазването:

През 2020 г. на територията на Област Шумен две лечебни заведения - „МБАЛ-Шумен” АД и „МБАЛ-Велики Преслав” ЕООД, имаха сключени договори с Министерство на здравеопазването по Наредба № 3/ 05.04.2020г. за субсидиране на лечебните заведения от МЗ.

За отчетния период в РЗИ-Шумен са приети, проверени и изпратени в МЗ 24 месечни отчети на лечебните заведения, сключили договор с МЗ. Съгласно изискванията на Наредбата са извършени 12 бр. проверки (2 проверки за 1 месец, 2 за 3 месеца, 8 за по 2 месеца), при които са проверени 5% от отчетените случаи.

3. Проучване и установяване потребностите в областта от лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти и други медицински и немедицински специалисти с висше образование и предлага на министъра на здравеопазването броя на местата за следдипломно обучение:

3.1. съвместно с районните колегии на съсловните организации е извършено проучване на потребностите от съответни специалисти в областта съгласно Наредба за изменение и допълнение на Наредба №1 от 2015 г. Въз основа на събраната и обработена информация е изготвен и предоставен на НЦОЗА анализ на състоянието на специалистите в областта на здравеопазването за област Шумен за 2020 г. В анализа е включена информация за броя на придобилите и упражняващите специалност по възрастови групи, осигуреността на населението от областта със съответен вид специалисти, потребностите на населението от специалисти и прогноза за броя на упражняващите специалност и тяхната възраст и за потребностите от специалисти през следващите пет години;

3.2. изготвен е Анализ за здравните потребности и осигуряването на здравно обслужване на населението на област Шумен с цел изготвяне на оценка/картиране, прогнози и перспективи за развитие на здравеопазването за 10-годишен период във връзка с програмиране на средства от Структурните европейски фондове – Програмен период 2021-2027 за здравеопазването в Република България;

3.3. приети и изпратени заявки за курсове за следдипломно обучение - 4 бр.

4. Събиране, обработване и предоставяне на финансово-икономическа и статистическа информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравните заведения на територията на региона:

4.1. Събрани, обработени и проверени 5 отчета по разделно отчитане на разходите в лечебните заведения - на „МБАЛ-Шумен” АД с адрес на дейност гр. Шумен и „МБАЛ-Шумен“ АД с адрес на дейност гр. Нови пазар, „МБАЛ-В. Преслав” ЕООД, ДПБ с. Царев брод, „КОЦ - Шумен” ЕООД и ЦСМП;

4.2 Представени през 2020 г. обобщена информация за бюджетните прогнози на Първостепенните разпоредители с бюджет за периода 2021-2023 г. – 20 бр. информации;

4.3 Справка за натуралните показатели през 2020 г. – 12 бр. справки за ДЯ, кухни и здравни медиатори;

4.4 Събрани и обработени за НЦОЗА справки по ПМС №17 от 31.01.2007 г. – 12 бр.;

4.5 Годишна справка за 2019 г. за оказана медицинска помощ на чужденци, които не се ползват с правата на български граждани – 1 бр. обобщена справка;

4.6 Списък на заболяванията, състоянията и честотата на пътуванията на правоимащите болни за 2020 г. – 1 бр. обобщена справка.

5. Събиране, обработване и предоставяне на медико-статистическа информация за дейността на лечебните и здравните заведения:

5.1. Събиране, извършване на контрол и предоставяне на НСИ на отчетите за дейността на Детски ясли, Обединени детски заведения - обработени 15 бр. отчети;

5.2. Събиране, извършване на контрол и предоставяне на НСИ на годишните отчети за легловия фонд и персонала на ЛЗБП, хосписите, ЛЗИБП (ДКЦ, МЦ, МДЦ, ДЦ, СМДЛ, СМТЛ, ЦСМП, РЗИ и други дейности в здравеопазването към общините) - обработени общо 59 отчети;

5.3. Събиране, извършване на контрол, обработка и предоставяне на НЦОЗА на годишните статистически отчети на: ЛЗБП и хосписите; ЦСМП по филиали и ЛЗИБП по групировки; специализирани кабинети (психиатрични, кожно-венерологични и пневмофтизиатрични) към ЛЗИБП. Обработени отчети и приложения към тях:

- АСМП-ИП – 127 отчети с 25 приложения към тях и обобщен отчет, АСМП - ГП-7 отчета с по 2 приложения към тях и обобщен отчет;
- СБАЛК – 6 отчети с приложения към тях;
- ДПБ - 9 отчети с приложения към тях;
- ЦСМП – 11 отчети;
- МБАЛ-Шумен – 11 отчети със 2 приложения към тях;
- МБАЛ-В.Преслав – 5 отчети със 2 приложения към тях;
- Комплексен онкологичен център -Шумен – 5 отчета със 6 приложения към тях;
- АПМП-ИП – 82 отчети с по 5 приложения към всеки и 1 обобщен отчет, АПМП-ГП - 4 отчета с по 5 приложения и 1 обобщен отчет;
- АПДП-ИП – 102 отчети с по 2 приложения към тях и обобщен отчет , АПДП-ГП-12 отчета с по 2 приложения към тях и обобщен отчет;
- МЦ - 29 отчети с 37 приложения към тях;
- ДЦ – 1 отчет с 2 приложения към него;
- ДКЦ - 4 отчет с 4 приложения;
- МТЛ – 21 отчети с 21 приложения към тях;
- МДЛ - 6 отчети с 7 приложения към тях;

5.4. Събиране, извършване на контрол и обработка на оперативна статистическа информация - обработени през годината за НЦОЗА 187 отчета и сведения; от ЛЗ – 537;

5.5. Кодирание и обработване на Съобщения за смърт за събития на територията на областта - обработени през годината – 2 213 бр. съобщения;

5.6. Въвеждане и одобряване в Уеб базиран портал за мониторинг на суицидните действия - получени карти за суицидно действие – 72 съобщения;

5.7. Събиране и обобщаване на информацията от лечебните заведения в област Шумен по Национална програма „Превенция на самоубийствата в Република България 2013-2020 г.” и изпращане ежемесечно в НЦОЗА - 12 бр. за 2020 г.;

5.8. Обработени съобщения, справки и др. – 375 справки, в т.ч. 250 справки за свободните легла;

5.9. До ИАМН са изпратени 12 справки по реда на чл. 17, ал. 1 и 2 от Наредба № 14/15.04.2004 г.;

5.10. Извършени са 12 проверки в лечебни заведения за установяване спазването на изискванията на Наредба №1 от 27.02.2013 г. за предоставяне на медико-статистическа информация и на информация за медицинската дейност на лечебните заведения.

Отчетите/ справки са изпращани при спазване сроковете/ графика за изпращане на съответните институции.

6. Изработване, анализ и оценка на здравно-демографските процеси на територията на региона, необходими за формирането на национална и регионална здравна политика:

След обработване на статистическата информация, предоставена от ТСБ, НСИ и от годишните отчети на лечебните заведения за 2019 г. са изготвени 69 справки за годишник – таблици със здравно-демографски, медико-статистически показатели на лечебните заведения и икономически показатели. Изготвен е годишен анализ на здравно-демографското състояние на населението и здравната мрежа в област Шумен за 2019 г. Изготвени са 73 таблици и 57 справки за населението на област Шумен.

Изготвени са следните отчети и справки:

- Справка за използваемост на леглата в ЛЗ за БП в област Шумен през 2020 г. - 5 бр.;
- Таблици леглови фонд в ЛЗБП - 10 бр.;
- Заболеваемост в област Шумен общо и по възрастови групи;

Справка за броя на отчетените прегледи от ЛЗ за ИБП в област Шумен.

ДЕЙНОСТИ ПО МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА И РЕГИОНАЛНА КАРТОТЕКА НА МЕДИЦИНСКИТЕ ЕКСПЕРТИЗИ

1. Издаване на заповеди за състав на ЛКК:

През 2020 г. от дирекция „Медицински дейности“ са издадени общо 56 заповеди, от които 1 за сформирание на ЛКК, 22 са за промени в състава на ЛКК или промяна на работния график, 33 за неработещи комисии.

2. Извършване на проверки по медицинската експертиза в лечебни заведения, в т.ч. проверки от Регионален съвет на издадени решения за временна неработоспособност и Експертни решения по чл. 103, ал. 3 на Закона за здравето:

Извършени са общо 17 проверки на лечебни заведения за контрол на временната неработоспособност и за снабдяване с медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения, от тях 4 на ЛКК за контрол на временната неработоспособност, няма проверки на ЛКК за снабдяване с медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения, 14 проверки на лечебни заведения за извънболнична помощ.

Във връзка с контрола на издадените актове от органите за експертиза на временната неработоспособност през 2020 г. Регионалният съвет по чл. 111 от Закона за здравето през 2020 г. не е провеждал заседания.

3. Организация по експертизата на трайната неработоспособност и преосвидетелстване:

- приети и обработени документи за явяване на ТЕЛК - 4488 бр.;
- брой издадени ЕР на ТЕЛК – 5128 бр.;
- обработени медицински експертни досиета за служебно преосвидетелстване - 2373 бр.;
- брой обжалени експертни решения на ТЕЛК - 199, брой отменени експертни решения на ТЕЛК – 126;
- брой лица, получили експертни решения за трайна неработоспособност от НЕЛК – 70;
- създадени и обработени в РКМЕ преписки по обжалени болнични листове и експертни решения общо 224 (болнични листове издадени от ЛКК – 25 бр., експертни решения на ТЕЛК – 199 бр.);
- чрез Регионален съвет са обжалени 22 бр. еднолично издадени болнични листове.

Лечебните заведения на територията на област Шумен и жителите на област Шумен са информирани своевременно относно стартиралата на 15 октомври 2020 г. Информационната система за контрол на медицинската експертиза и произтичащите от това промени в процеса по освидетелстване/преосвидетелстване пред органите на медицинската експертиза. В МЗ е предоставяна в срок изискваната от РЗИ-Шумен информация, касаеща Информационната база данни (ИБД).

Служители на дирекция „Медицински дейности“ участваха в обучение на потребителите за работа с ИСКМЕ – Информационна система за контрол на медицинската експертиза, проведено на 24.02.2020 г.

ДЕЙНОСТИ ПО НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

1. Извършени са 4 проверки на дейностите, финансирани по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве. Изготвени са 2 доклада (1 шестмесечен и 1 годишен доклад).

2. Извършени са 60 проверки (супервизия и мониторинг на обучението), изготвени са 120 протокола и 24 доклада са изпратени до МЗ в изпълнение на Проект BG05M9OP001-2.028-0001-C01 „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания – Компонент 1”, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси 2014 - 2020 г.“.

3. В изпълнение на дейностите за 2020 г. по Националния план за действие за периода 2015-2020 г. за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г., приоритет „Здравеопазване“ и в изпълнение на Заповеди на Министъра на здравеопазването относно организиране на профилактични прегледи с мобилен ехографски кабинет на лица от ромски произход и на такива със затруднен достъп до лечебни заведения, РЗИ - Шумен сключи договор с "МНОГОПРОФИЛНА БОЛНИЦА ЗА АКТИВНО ЛЕЧЕНИЕ – ШУМЕН" АД за профилактични прегледи съгласно задача 1.4 „Подобряване на профилактичните дейности сред ромското население“, т.1.4.3 „Провеждане на ранна диагностика и скрининг за артериална хипертония, сърдечно-съдови заболявания, белодробни

заболявания, захарен диабет с мобилни флуорографи, ехографи и лаборатории“. провеждане на профилактични ехографски прегледи. Извършиха се:

- профилактични ехографски прегледи на 500 броя лица;
- обучителни дейности (лекции, кампании и др.) - 6 бр.

ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ПАНДЕМИЯТА ОТ COVID-19

Обявената от СЗО пандемия от коронавирус 2019, усложнената епидемичната обстановка в Република България и опасността от зараза със SARS-CoV-2 и разпространение на COVID-19 е нововъзникнало обстоятелство, идентифицирано като риск, което затрудни изпълнението на планираните действия за постигане на целите на дирекцията. Това наложи промяна в организацията на работа в дирекция „Медицински дейности“ и предприемане на мерки за изпълнение целите на дирекцията.

1. Осъществяване на дейност, възложена от Логистично – координационния център (ЛКЦ), създаден със Заповед Р-48/17.03.2020 г. на Министър-председателя на Република България:

1.1 През 2020 г. в РЗИ-Шумен са получени безвъзмездно или са закупени общо 244 674 бр. лични предпазни средства (ЛПС), 3 000 литра спирт и 28 175 бр. бързи тестове от Логистично-координационен център (ЛКЦ), Министерството на здравеопазването и др. с 31 приемо-предавателни протоколи,

1.2 За отчетния период с 90 приемо – предавателни протоколи са разпределени и предоставени от РЗИ-Шумен на ЛЗБП, ЦСМП, „ДКЦ I – Шумен“ ЕООД, ЛЗИБП, ОД МВР-Шумен, РД ПБЗН-Шумен, Общините на територията на област Шумен и други екипи в риск общо 201 222 бр. лични предпазни средства; 3 000 литра спирт; 10 475 бр. бързи тестове; 1099 броя флакони от лекарствен продукт „Veklury INN – Remdisivir“; 4270 броя „Hydroxylchloroquine sulfate“ 100 mg tab x 14; 50 броя от „Chlorotek“ 500 mg; 480 mg Azithromycin 250 mg.

2. Изпратени в МЗ справки за количествата за ЛПС в РЗИ и ЛЗ – 66 бр.

3. Събрани и отчетени информации (двукратно дневно) за броя на леглата за хоспитализирани с COVID-19 пациенти в лечебните заведения за болнична помощ – 116 информации.

4. Изпратени в МЗ ежеседмични справки за капацитета на инфекциозните легла – 31 бр.

5. Директора на РЗИ-Шумен и служители на РЗИ-Шумен участваха в заседания на Областния кризисен щаб, назначен със Заповед № РД-15-45 от 27.01.2021 г. на Областния управител на област Шумен и в Медицинския съвет към Областната управа.

6. Дейности във връзка с промяна/преразпределение броя на леглата за лечение на пациенти с COVID-19 в ЛЗБП:

6.1 Във връзка с чл. 8 от Наредба №49 на МЗ от РЗИ – Шумен са издадени 13 предложения за увеличаване/преразпределение броя на леглата за лечение на пациенти с COVID-19 в ЛЗБП на територията на област Шумен;

6.2 Издадени са 16 Заповеди от Директора на РЗИ-Шумен за увеличаване/промяна броя на леглата за лечение на пациенти с COVID-19 в ЛЗБП на територията на област Шумен;

6.3 Изготвени са 10 други документи (в т.ч. 2 докладни записки, 1 становище и др.);

6.4 Проверки в ЛЗБП за съответствие на новоразкритите инфекциозни структури за лечение на пациенти с неусложнен COVID-19 с изискванията, посочени в Заповедите на Министъра на здравеопазването - извършени са 7 проверки на медицинското оборудване и персонала в ЛЗБП, разкриващи инфекциозни структури.

7. Проверка за съответствието на отчетените хоспитализирани пациенти с доказан COVID-19 през съответния месец с действително приетите пациенти с тази диагноза в стационара на лечебното заведение, спазени ли са критериите за определяне на медицинския и немедицинския персонал, извършвал пряко дейностите по наблюдение, диагностика и лечение на пациенти с доказан Коронавирус - извършени са 3 проверки в МБАЛ Шумен.

9. За МЗ е изготвен Доклад за състоянието на системите за снабдяване с кислород в лечебните заведения за болнична помощ на територията на област Шумен.

10. Лечебните заведения на територията на област Шумен са информирани своевременно относно COVID-19: алгоритми за лечение на COVID-19, лекарства, използвани за лечение на COVID-19, медицински изделия и кислород, лични предпазни средства и др.

11. На двата ТЕЛК състава към „МБАЛ-Шумен“ АД, респ. жителите на област Шумен е предоставяна информация за промените в реда и организацията на работа, обусловени от усложнената епидемичната обстановка в страната.

12. Участие на инспектор от дирекция „Медицински дейности“ в Междуведомствената комисия за проверка на магазини за хранителни стоки и аптеки в периода на извънредното положение (проверки за пределни цени в аптеките, съвместно с други институции – проверки в аптеки, складове за лекарства на едро, дрогерии, проверки на противоепидемичните мерки в обекти за обществено предназначение).

13. Служители на ДМД участваха в комисии по приемането на медицинско оборудване в „МБАЛ-Шумен“ АД – 5 участия.

14. Други дейности, свързани с разпространението на COVID-19:

- участие в епидемиологични проучвания на пациенти с PCR-тест, положителен за COVID-19;

- изготвяне на предписания за поставяне под карантина на пациенти с положителен за COVID-19 PCR-тест и техните контактни лица;

- изготвяне на медико-диагностични направления бл. МДН №4а за PCR-тест.

НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

През 2020 г. щатното разписание на Д“НЗБ” бе както следва:

Директор на дирекция	1
Отдел ПЕК вкл. Имунизационен кабинет	
1. Началник отдел	1
2. Главен инспектор	2
3. Главен експерт	1
4. Старши инспектор	1
5. Младши инспектор	6
6. Младши експерт	1
4. Изпълнител-хигиенист	1
Отдел ”Медицински изследвания”	
1. Началник отдел	1
2. Главен експерт	1
3. Младши експерт	3
4. Изпълнител-хигиенист	1
Всичко дирекция	20

След проведен конкурс беше назначен главен експерт.

Щатната окомплектованост на този етап удовлетворява нуждите на дирекцията, но се чувствуват някои трудности (липса на достатъчно лекари епидемиолози).

Контролна и организационно-методична помощ.

Цялостната дейност на Д ”НЗБ” по ДЗК бе организирана по предварително изготвени в началото на годината планове по отдели и индивидуални, съобразени с целите и изискванията на МЗ и регионалните приоритети по профилактика и контрол на острите заразни и паразитни болести, както и за имунопрофилактиката. Внедрената компютърна програма за ОЗБ улеснява и унифицира изготвянето на отчетите и помага за проследяване на тенденциите в развитието на заразните и паразитни болести и епидемиологичните показатели. Изработват се месечни, тримесечни и годишни отчети, таблици, графики и анализи. Всички обекти имат оформени досиета, в които се съхраняват всички протоколи от извършени проверки и етапни епикризи. Цялостната дейност на дирекцията се извършваше в условията на извънредна епидемична обстановка свързана с

разпространението на COVID-19. Въведените със заповеди на Министъра на здравеопазването противоепидемични мерки за ограничаване разпространението на COVID-19 и най-вече провеждането на епидемиологични проучвания, издаването и връчването на предписания за задължителна изолация и/или карантина на положителните лица, контрол върху спазването на карантината ангажира почти напълно служителите от дирекцията.

Анализът на данните от проведените епидемиологични проучвания показва, че от всичко регистрирани през 2020 г. 4949 случая на заразни заболявания (без паразитологичните заболявания), с епидемиологично проучване са обхванати 100%. Общо проучените огнища са 4949 от които 74,25 % (3675 сл.) са градски и 25,75 % (1274 сл.) селски.

Плановите проверки, които отдел "ПЕК" е извършил през отчетната година бяха планирани и извършени съгласно дадените указания от МЗ. Съгласно плана на контрол са подлежали 615 лечебни, здравни и други заведения с общо 998 обекта. Извършени са общо 2137 проверки в обектите както следва:

- Лечебни заведения за извънболнична помощ – 692;
- Лечебни заведения за болнична помощ – 45;
  - рискови отделения – 13;
  - нерискови отделения – 32;
- Други лечебни заведения – 53;
  - ЦСМП плюс филиали – 5;
  - КОЦ – 12;
  - Други ЛЗ – 14;
- Здравни кабинети в училища и детски заведения – 52;
- Обекти с обществено предназначение – 116;
- Дейности по опасни отпадъци – 2;

Издадени са 10210 предписания за задължителна изолация и/или карантина на положителни на COVID-19 лица. Издадени са 28 броя заповеди за отмяна на карантина. Съставени са 5 акта за неспазване на противоепидемичните мерки в закрити обекти. Има постъпили 3 жалби относно неспазване задължителната карантина. И трите жалби са неоснователни.

В отдела бяха извършени дейности по отношение на:

- Удостоверения за регистрация /разрешаване на лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ /– 17 бр;
- Сертификат за имунизационно състояние (международен) – 10 бр;
- Имунизационно свидетелство – 0 бр;
- Издаване становище за класифициране на отпадъците - 2 бр;

Във връзка с въведеното извънредно положение и извънредна епидемична обстановка, свързани с епидемичното разпространение на COVID-19 на територията на страната част от планираните дейности по държавния здравен контрол, не можах да бъдат изпълнени в пълен обем. За сметка на това здравните инспектори от дирекция „Надзор на заразните болести“ са извършили 1234 проверки на територията на Шуменска област съвместно със служители на ОДМВР - Шумен във връзка със спазването на задължителна карантина от 14 (четиринадесет) дни. Издадени са:

- 12893 броя предписания на лица за поставяне под карантина;
- 28 броя заповеди за отмяна на карантината.
- 5 броя актове за неспазване на противоепидемичните мерки в закрити обекти

Взети са PCR тестове на 991 лица (персонал) от социални и специализирани домове за деца и възрастни.

• Изследвани са с бързи тестове за антитела 1937 потребители от социални и специализирани домове за възрастни.

• Изследвани са с бързи антигенни тестове 646 потребители от социални и специализирани домове за възрастни.

- Извършени са 290 проверки за спазване на противоепидемичния режим на работа в лечебни и здравни заведения.

- Извършен микробиологичен контрол в КОЦ-Шумен ЕООД и МБАЛ-Шумен АД. Взети са 110 проби за стерилност и 130 проби за дезинфекция

Във връзка с образувани досъдебни производства от органите на ОДМВР-Шумен за неспазващи карантинните мерки са представени документи и изготвени писма на 299 лица.

Обхванати са 130 здравни специалисти от МБАЛ-Шумен АД, КОЦ- Шумен ЕООД и ЦСМП гр. Шумен с ваксина Comirnaty срещу COVID-19.

През 2020 г. са извършени следните проверки:

1. Проверка за правилното планиране, прилагане и изразходване на биопродукти за провеждане на задължителни имунизации и реимунизации в детска възраст в амбулаториите за първична медицинска помощ.

- Движението на биопродуктите през съответната година (остатък, планирани, получени, изразходени/ отчетени, бракувани). В РЗИ - Шумен е налична база данни за движението на биопродуктите на съответната амбулатория (електронна и на хартиен носител), данните съответстват на отчетените с приложения 7 и 7а през съответните години по тримесечия и с натрупване. Информацията е подготвена преди започване на проверките;

- Брой подлежащи лица на имунизации и реимунизации през съответната година по пациентска листа и по имунизационен журнал. Информацията за подлежащите по пациентска листа за всеки ОПЛ е подготвена преди започване на проверките;

- Брой обхванати по приеми с имунизации и реимунизации за всяка ваксина - подлежащи през съответната година и брой обхванати на други възрасти - извършени са проверки по имунизационни журнали;

- Брой необхванати по причини (медицински противопоказания, миграция, отказ, други.

Констатира се следното:

- Необхванати лица с необходимите за възрастта имунизации/ реимунизации и бракувани биопродукти.

- Наличие на пациенти със заболявания, необхванати със задължителни имунизации и реимунизации. Същите не са представени пред комисията за освобождаване към РЗИ – Шумен;

- Несвоевременно нанасяне на извършените имунизации и реимунизации в имунизационните журнали;

- Новозаписани пациенти, за които няма данни за проведени профилактични имунизации и реимунизации от предходни ОПЛ;

- ОПЛ не актуализират своевременно информацията в имунизационните журнали след промени в пациентските си листи.

Предписани мерки в рамките на проверката:

- Стриктно да се води отчетната документация;

- Да не се записват пациенти без данни за извършени имунизации и реимунизации;

- Да се спазват схемите на приложение на биопродуктите съгласно имунизационния календар на страната, кратките характеристики на биопродуктите и изискванията на производителя;

- Да актуализират информацията в имунизационните журнали при настъпили промени в пациентските листи.

2. Организация на профилактиката и контрола на инфекции, свързани с медицинското обслужване и антибиотична политика в ЛЗ за болнична помощ.

От извършената проверка се констатира, че като цяло се спазват разработените от ЛЗ и одобрени от Дирекция „НЗБ“ програми за превенция и контрол на инфекциите. Констатирани бяха пропуски по отношение спазването на Наредба № 3/08.03.2013 г. и Наредба № 4/14.10.2002 г., като се дадоха препоръки за отстраняването им.

Анализ на заразните заболявания.

Анализът представя развитието и характерните особености на епидемичния процес при острите инфекциозни болести в Шуменска област през 2020 г.

Основните епидемиологични показатели са определени на база отчетни данни на отдела, допълнени с резултатите от лабораторните изследвания извършени в хода на епидемиологичните проучвания за целите на епидемиологичната диагноза.

1. Обща заболяемост, смъртност и леталитет.

През 2020 г. са регистрирани 4896 заразни заболявания (без грип и ОРЗ и паразитологични заболявания), срещу 1020 за 2019 г. Общата заразна заболяемост за 2020 г. е 2842,2‰ срещу 624,40‰ за 2019 г. Наблюдава се 4,55 пъти увеличение на показателите на общата заразна заболяемост.

През годината има регистрирани 208 смъртни случая от остри заразни болести.

С най-висока обща инфекциозна заболяемост в областта са общините Шумен – 3571‰ (3112 сл.), Нови пазар - 2332‰ (371 сл.), Велики Преслав – 3021‰ (364 сл.) и Каолиново– 1988‰ (259 сл.). С най-ниска обща заболяемост са общините: Никола Козлево – 948‰ (60 сл.), Хитрино – 1451‰ (100 сл.) и Върбица – 1208‰ (126 сл.). Най-засегнати са възрастовите групи 50-59 год. – 574‰ (989 сл.), 40-49 год. – 493‰ (850 сл.), 60-69 год. – 491‰ (846 сл.) и над 70 год - 362‰ (623 сл.). От всичките остри заразни болести 4896, са хоспитализирани 1557, първи ден – 89% (1386 сл.) и втори ден – 7,06% (110 сл.). 74,6% (3651 сл.) от болелите са регистрирани в градовете, а 25,4% (1245 сл.) в селата. През двата сравнявани периода 2019 г. и 2020 г. в динамиката на епидемиологичните показатели при отделните нозологични единици се наблюдават следните промени.

- Заболеваемостта от чревни инфекции през 2020 г. е 3,36 по-ниска от стойностите за 2019 г.

- При въздушно-капковите инфекции се наблюдава увеличение на заболяемостта с 10,25 пъти в сравнение за 2019 год. главно за сметка на заболяемостта от COVID-19.

- При вирусните хепатити се наблюдава намаление на заболяемостта с 2,21 пъти за сметка на вирусен хепатит тип А.

- Заболеваемостта при трансмисивните инфекции е намалена повече от двукратно - с 2,28 пъти.

- Невроинфекциите остават на същото ниво както и през 2019 г.

- При инфекциите с множествен механизъм на предаване се наблюдава спад на заболяемостта с 1,5 пъти.

- При полово преносимите инфекции се наблюдава трикратно намаление на заболяемостта за сметка на първичния сифилис.

Епидемиологичната характеристика на острата заразна заболяемост през 2020 година в Шуменска област се определя най-общо така:

- увеличаване на заболяемостта от въздушно-капкови инфекции;
- двойно намаление на заболяемостта от вирусни хепатити;
- двукратно намаление на заболяемостта от трансмисивни инфекции;
- не се променя нивото на заболяемостта от невроинфекции;
- трикратно намаление на полово-преносими инфекции;

2. Структура на инфекциозната заболяемост.

Структурата се определя от две групи инфекции: въздушно-капкови – 96,32% (4716 сл.) и чревни – 3,04% (149 сл.). Вирусните хепатити са 0,28% (14 сл.). Относителният дял на трансмисивните инфекции е 0,28% (7 сл.), полово-преносими инфекции - 0,040% (2 сл.), невроинфекции - 0,040% (2 сл.) и инфекции с множествен механизъм на предаване - 0,040% (2 сл.). При чревните инфекции се наблюдава намаление на заболяемостта с 2,58 пъти - 194 сл. срещу 501 сл. за 2019 год.

Заболеваемостта от инфекции на дихателните пътища е повишена – 2737,69‰ (4716 сл.) срещу 266,89‰ (460 сл.) за 2019 г. Налице е тенденция през 2020 год. към увеличаване на заболяемостта от инфекции на дихателните пътища - десетократно, на лице е намаляване на заболяемостта от чревни инфекции - 2,58 пъти. Заболеваемостта от вирусни хепатити е двойно понижена - 8,13‰ (14 сл.) срещу 17,99‰ (31 сл.) за 2019 год., което е за сметка на вирусен хепатит тип А. При трансмисивните инфекции се наблюдава двойно понижение 4,06‰ (7 сл.) спрямо 9,28‰ (16 сл.) за 2019 год. При

невроинфекциите се запазва нивото на заболяемостта. При полово-преносимите инфекции е налице трикратно намаление на заболяемостта 1,16‰ (2 сл.) спрямо 3,48‰ (6 сл.) за 2019 година. Нивото на заболяемост при инфекциите с множествен механизъм на предаване е леко понижено в сравнение с 2019 г. Основните епидемиологични показатели, характеризиращи разпространението на заразните болести, представени по нозологични единици е както следва:

Чревни инфекции.

През 2020 г. чревната заболяемост бележи спад в сравнение с 2019 година, като чревните инфекции заемат второ място в структурата на ОЗБ за 2020 год. значително е намалена заболяемостта при ентероколитите, шигелозите и салмонелозите. При останалите чревни инфекции също се наблюдава спад на заболяемостта.

В структурата на чревните инфекции отново превес имат ентероколитите с неизяснена етиология 65,77% (98 сл.). Относителният дял на салмонелозите е съответно 19,46% (29 сл.).

С най-висока заболяемост са общините:

- Върбица – 163‰ (17 сл.)
- Смядово – 133‰ (8 сл.)
- Венец – 124‰ (9 сл.)
- Каолиново – 100‰ (13 сл.)

Най-ниска е заболяемостта в общините:

- Велики Преслав – 33‰ (4 сл.)
- Никола Козлево – 63‰ (4 сл.)

Регистрираните чревни инфекции представляват 2,80% (139 сл.) от общата инфекциозна заболяемост в областта. Анализът на сезонността показва зимна зависимост, като най-много чревни заболявания са регистрирани през месеците: януари - 23,48% (35 сл.) и месец февруари – 14,09% (21 сл.). В градовете са регистрирани 61,87% (86 сл.) от чревните инфекции, а в селата 38,13% (53 сл.). Всички заболели са обхванати с епидемиологично проучване.

Инфекции на дихателните пътища.

Заболеваемостта от въздушно-капкови инфекции е 2737,69‰ (4716 сл.) срещу 266,89‰ (480 сл.) за 2019 г. Наблюдава се единадесеткратно увеличение на заболяемостта, като същото е за сметка на коронавирусната инфекция – (4233 сл.). Равно на 89,76% от инфекциите на дихателните пътища. Трудно управляемите инфекции представляват 9,94% от въздушно – капковите инфекции. Липсва сезонност на заболяемостта.

Туберкулоза.

Регистрираната заболяемост е 7,55‰ (13 сл.) срещу 19,15‰ (33 сл.) за 2019 г. Наблюдава се трикратно намаление на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 0,26%, а спрямо дихателните инфекции е 0,27%. 46,15% (6 сл.) от регистрираните са в градовете. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегнати са възрастовите групи от 20-29 г. – 23,07 (3 сл.) 60-69 г., – 23,07% (3 сл.). 100% (13 сл.) са лекувани в болнично заведение. Изразена сезонност не се наблюдава.

Коронавирус (Covid-19)

Регистрираната заболяемост е 2457,3‰ (4233 сл.). Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 86,46%, а спрямо инфекциите на дихателните пътища е 89,75%. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегнати са възрастовите групи от 50-59 г. – 23,05% (976 сл.) и 40-49 г. – 19,68% (833 сл.). Хоспитализирани са 32,08% (1358 сл.) Починали са 4,91% (208 сл.). Най-много случаи са регистрирани през месеците октомври, ноември и декември. 75% (3178 сл.) са регистрирани в градовете, а 24,92% (1055 сл.) в селата. 24,87% (1231 сл.) са хоспитализирани през първия ден, а 2,36% (100 сл.) през втория ден.

Трансмисивни инфекции

Регистрирана е заболяемост 4,06‰ (7 сл.) срещу 58,70‰ (15 сл.) за 2019 г.

Наблюдава се двукратно намаление на заболяемостта. Относителния дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 0,14%. Най-засегнати са възрастовите групи 15-19 г. и 40-49 г. В градовете са регистрирани 85,71% от болелите. Хоспитализирани са 100% (7 сл.), всички са хоспитализирани през първия ден от заболяването. По голяма част от болелите са регистрирани през летния сезон. Проучени са 7 огнища и са открити 9 източника на зараза.

Невроинфекции

Регистрирана е 1,16‰ (2 сл.) заболяемост срещу 1,16‰ (2 сл.) за 2019 г. Наблюдава се запазване нивото на заболяемостта. Относителния дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 0,040%.

Инфекции с множествен механизъм на предаване

Регистрирана е 1,16‰ (2 сл.) заболяемост срещу 1,74 ‰ (3 сл.) за 2019 г. Относителния дял спрямо общата инфекциозна 0,040%.

Полово – преносими инфекции

Заболеваемостта от ППИ е 3,48‰ (6 сл.) срещу 7,84‰ (8 сл.) в сравнение с 2019 г. Наблюдава се двукратно понижаване на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата заболяемост е 0,12%. Регистрираните случаи от сифилис в различните форми представляват 33,33% (2 сл.) от ППИ. Най-висока е заболяемостта в община Шумен – 1,16‰ (2 сл.). Най-засегнати са възрастовите групи 30-39 г. В градовете са регистрирани 100% от болелите. Няма изразена сезонна зависимост. Проведени са 6 епидемиологични проучвания, като са открити 6 източници на зараза

Регистрирани взривове

През 2020 г. има регистрирани 40 епидемични взривове в област Шумен от COVID-19.

Анализ на резултатите от микробиологичния контрол на дезинфекционния и стерилизационен режим.

Микробиологичният лабораторен контрол в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ на извършваните в тях дезинфекции и стерилизации се провеждаше по предварително установен график, съобразен по обем със спецификата на лечебните заведения. Микробиологичен контрол се извършваше и по епидемични показания. Общият брой на взетите проби за контрол на дезинфекциите и стерилизациите за 2020 г. е 850. От тях 29 – 3,41% са нестандартни от общия брой взети проби за периода. За сравнение през 2019 г. общият брой взети проби е 2400 като от тях нестандартни са 67– 2,79%, което показва увеличение на процента на нестандартните проби за 2020 г., даващо ни основание да приемем, че няма подобрение на качеството на дезинфекционния режим осъществяван в контролираните обекти.

Общият брой на взетите проби за контрол на дезинфекциите през 2020 г. е 675, от тях 29 са нестандартни проби, което е 4,30% спрямо 5,13% за 2019 г., което показва тенденция към слабо подобрение на качеството на дезинфекционния режим през 2020 г.

В структурно отношение нестандартните проби се разпределят както следва:

- нестандартни проби от ръце на медицински и немедицински персонал – 2 броя или 6,89% спрямо 10,90 % за 2019 г.

- нестандартни проби от медицински инструментариум - 1 брой или 3,45% спрямо 7,5% за 2019 г.

- нестандартни проби от повърхности – 16 броя или 55,17% спрямо 4,93% през 2019 г.

- нестандартни проби от специализирана медицинска апаратура - 3 бр – 10,34%, срещу 1,72% през 2019 г.

- нестандартни проби от предмети за обслужване на болните - 6 бр – 20,68%, срещу 0,98 % през 2019 г.

- нестандартни проби от съдове за хранене – 1 бр.-3,45%, срещу 0 % за 2019 г.

За нестандартните проби от повърхности и от предмети за обслужването на болните, от специализирана медицинска апаратура и от съдове за хранене е налице увеличение на процента в сравнение с предходната година. При останалите проби е налице намаление на

процента спрямо 2019 г., като най осезаемо е при нестандартните проби от ръце на медицински и немедицински персонал с 6,89% спрямо 10,90 % за 2019 г.

В етиологичната структура на нестандартните проби, установени при контрола на дезинфекционния режим, Стафилококус ауреус MRS е водещ с 55,17%; следван от Стафилококус ауреус с 44,82%.

С най-висок процент нестандартни проби през 2020 г., на база извършеният микробиологичен контрол в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ е МБАЛ-Шумен АД с 58,62%, където е изолиран Стафилококус ауреус.

На второ място е КОЦ-Шумен ЕООД с 20,68% - с изолиран Стафилококус ауреус.

На трето място е МБАЛ-Велики Преслав с 10,34%, следван от МЦ- КОЦ- Шумен с 6,90% и ДПБ с. Царев брод с 3,45% изолирани Стафилококус ауреус.

За останалите обекти където е осъществяван микробиологичен контрол, не са изолирани нестандартни проби.

За допуснати пропуски в дезинфекционния режим са съставени и връчени две предписания на проверяваните обекти.

През 2020 г. са взети 175 броя проби за контрол на стерилизациите, като не са отчетени нестандартни проби. Липсва вторично контаминиране на стерилните материали. Спазва се режима на стерилизация както и своевременното му отразяване в журналите за извършена стерилизация.

Анализ на ВБИ.

Провеждането на надзор на инфекциите свързани с болничното обслужване е задължително за всяко лечебно заведение за болнична помощ. Въведените предпазни мерки в лечебните заведения представляват задължителен минимум от изисквания за ограничаване риска от разпространение на инфекциите свързани с болничното обслужване.

При извършените през 2020 г. текущи проверки в лечебните заведения за болнична помощ се констатира, че като цяло се спазват разработените от тях и одобрени от Дирекция "НЗБ" програми за превенция и контрол на инфекциите свързани с болничното обслужване. За констатираните пропуски по отношение спазването на Наредба №3/08.03.2013 г. и Наредба № 4/14.10.2002г., се дадоха необходимите препоръки за отстраняването им.

В лечебните заведения със стационар в Шуменска област през 2020 г. са регистрирани 737 болни с ВБИ при преминали 25818 болни, което е равно на 2,85% спрямо 1,69% за 2019 г., на лице е увеличение на регистрираните ВБИ за Шуменска област.

Най-висок процент болни с ВБИ е регистриран в МБАЛ-Шумен АД – 4,48%, спрямо 2,49% за 2019 г., на лице е почти двойно завишаване на процента на регистрираните ВБИ в МБАЛ-Шумен АД за периода на 2020 г.

Понижен е процентът на регистрираните болни с ВБИ в КОЦ-Шумен ЕООД за 2020 г., който е 0,29% спрямо 0,34% през 2019 г.

На трето място е ДПБ с. Царев брод с 0,42 % срещу 0 % за 2019 г.

За МБАЛ ЕООД - гр.Велики Преслав и „СБАЛК Мадара ” гр.Шумен не са регистрирани болни с ВБИ, което е почти на същото ниво за 2019 г.

Процентът на нозокомиалните инфекции за 2020 г. е 2,85% и е увеличен с 1,16% спрямо 2019 г. В лечебните заведения със стационар в областта има повишение на броя на регистрираните ВБИ за 2020 г. спрямо 2019 г.

В структурно отношение на най-голям е процента на инфекция на пикочните пътища (ИПП) – 19,94% спрямо 20,70% за 2019 г. На второ място са пневмониите – 19,94% спрямо 10,80% за 2019 г. . На трето място са инфекциите на окото, УНГ и устната кухина – 16,15% спрямо 10,89% за 2019 г. Следват инфекциите на долни дихателни пътища – 12,21% спрямо 14,99% за 2019 г., инфекции на хирургичното място - 9,36% спрямо 12,40%, инфекциите на кръвта – 9,09% спрямо 9,48% за 2019 г., Инфекции свързани с катетър 6,51% спрямо 7,55% за 2019 г. Инфекциите на половите органи – 3,08%, инфекция на кожа и меки тъкани, както и други инфекции с по 0,95%, инфекции при новородени-0,54%, инфекции на гастроинтестиналния тракт –0,27%.

Налице е намаление на инфекциите на пикочните пътища с 0,76%, инфекциите на долни дихателни пътища с 2,78%, инфекциите на кръвта с 0,39%.

Увеличение на процента през 2020 г. се наблюдава при пневмониите с 9,14%, инфекциите на окото, УНГ и устната кухина с 5,26%. Останалите инфекции запазват нивото от предходната година.

Етиология на най-честите ВБИ според причинителя:

От регистрираните през 2020 г. ВБИ – 92,95% са етиологично изяснени, което е с 3,02% в по-вече в сравнение с 2019 г.

В етиологията на нозокомиалните инфекции определящо място имат грам-негативните бактерии с най-висок относителен дял на Псевдомонас аерогиноза – 14,52% срещу 10,70% за 2019 г. На второ място е Ацинетобактер баумани - 11,94% срещу 13,33% за 2019 г. На трето място е Стафилококус ауреус – 10,31 % спрямо 12,90% за 2019 г.

Следва Клебсиела пневмоние – 10,04% спрямо – 8,30% за 2019 г.; ешерихия коли - 9,63% срещу 12,30% за 2019 г.г; Коринебактериум - род -7,84% срещу 2,22% за 2019 г.; микробиологично недоказани -7,46%. Следват ентеробактер клоаце и ентерококус фекалис с по 3,53%; стрептококус пневмоние-3,12%; коагулазонегативен стафилокок- 2,44%;серация марцесценс-1,90% и др.

Годишен анализ на профилактичните имунизации.

Осигуряване на биопродукти за извършване на задължителни планови и целеви имунизации и реимунизации и на постекспозиционна профилактика.

Ежегодно, в срок до 31 август Регионална здравна инспекция Шумен представя в Министерство на здравеопазването обобщен план за следващата календарна година, който включва броя на лицата, подлежащи на задължителни и целеви имунизации и реимунизации както и на постекспозиционна профилактика със серуми и имуноглобулини.

Необходимите количества биопродукти за обхващане се разпределят по тримесечия, съобразени с плановете предадени от общопрактикуващите лекари.

През 2020 година осигуряването на биопродуктите от склада на МЗ се осъществяваше редовно след уговорка и съобразно плановете нужди на потребление .

Адекватна беше реакцията със заместването и отпускането на нови ваксини в съответствие с настъпилите промени в Наредбата за имунизациите.

Своевременно се уведомяваха личните лекари за настъпилите промени в имунизационният календар и видовете ваксини и се извършваха консултации за възникнали ваксинални проблеми по Наредбата за имунизациите.

Осигуряване на хладилно съхранение и транспорт на биопродуктите.

Биопродуктите в РЗИ гр. Шумен се съхраняват в специална хладилна камера, която беше изградена през 2018 год. със средства отпуснати от МЗ с оглед поддържане на стриктен температурен режим. Осигурени са генератор за ел.захранване и температурен мониторинг с възможност за сигнализиране на мобилен телефон.

Провежда се и се регистрира ежедневно двукратно замерване на температурите в хладилниците.

Извършва се стриктен контрол в лекарските практики, както и при отпускането на биопродукти на ОПЛ за спазване на хладилната верига.

Индивидуалните практики за първична помощ са оборудвани с необходимата хладилна техника, термометри и хладилни чанти.

Води се регистрация за двукратен температурен режим във всяка практика.

Не се допуска бракуване на ваксини

Надзор на нежеланите ваксинални реакции.

За 2020 година не са отчетени в РЗИ нежелани реакции след ваксинация от Общопрактикуващите лекари и специалистите

Отчет за дейността на регионалната комисия за освобождаване от имунизации и реимунизации.

Пред регионалната специализирана комисия за освобождаване от имунизации и реимунизации за годината са представени 5 деца. Същите са насочени от Общопрактикуващите лекари:

Две от децата са освободени от имунизации и реимунизации за срок от 1 година според тежестта на заболяванията им . Останалите три деца са освободени за срок от 6 месеца.

Отчет за дейността на имунизационния кабинет на РЗИ

Дейността на имунизационният кабинет през последните години значително намаля. Деца без избран личен лекар на практика няма. Личните лекари изпращат в РЗИ деца, прекъснали имунизациите си поради смяна на местожителство, отложени по болест, родени и отглеждани в други държави. За такива деца се изисква справка по имунното им състояние до момента и изготвяне на нови имунизационни схеми. Извършват се и консултации на заминаващи в чужбина граждани относно нужните ваксини за пътуване в съответната страна.

В кабинета не са извършвани през изтеклата година задължителни и препоръчителни имунизации. Уточнен е имунният статус и са изготвени имунизационни планове на 62 деца, след временно прекъсване на обхващането им с имунизации поради заболявания и миграция.

Сероепидемиологичен надзор на ваксина предотвратимите заразни болести.

През 2020 г. не са регистрирани случаи на епидемичен паротит, рубеола и коклюш.

Регистриран е един случай на морбили при дете на 5 години с ювенилен ревматоиден артрит през месец януари 2020 год.. Същият е потвърден от НЦЗПБ - София.

Регистриран е един случай на вирусен хепатит тип В при лица които са имунизирани за хепатит.

Дейност по програмата на СЗО за ерадикация на полиомиелита.

РЗИ упражнява активен епидемиологичен надзор в следните болнични отделения на територията на област Шумен:

- „МБАЛ-Шумен” АД – детско отделение 30 легла
- „МБАЛ-Шумен” АД – инфекциозно отделение - общ брой легла 65
- „МБАЛ-Шумен” АД – ОАИЛ – общ брой легла 16
- общ брой легла 111

През 2020 година няма регистрирани случаи с диагноза Остра вяла парализа – парализа на Бел.

ИЗВОДИ:

Имунизационен обхват в Шуменска област за 2020 год. е – 94,69 % при подлежащи за имунизации – 9461 и обхванати - 8959 лица./срещу 96,04 % за 2019 год./.

Реимунизационен обхват – 53,62 % при полежаци за реимунизации – 23397 и обхванати 10937./срещу 72,19% за 2019 год./

Общ обхват – 66,64 % при полежаци 29858 и обхванати 19896 /срещу 80.11 % - за 2019 год ./.

Данните са изчислени без включване на препоръчителни и целеви имунизации и реимунизации.

На 8 лица са издадени сертификати за проведените имунизации, необходими за пътуване в чужбина.

От новородените 871 деца през 2020 год., няма такива без избран личен лекар.

Със 101 е намалял броят на новородените в областта за изминалата годината поради ниската раждаемост, миграция на младото население в други градове и в чужбина.

От 13.03. 2020 год. се обяви извънредното положение във връзка с пандемията от COVID-19.

От 20.04.2020 год. въз основа на Заповед № РД-01-225 на Министъра на Здравеопазването бяха възстановени основните задължителни имунизации съгласно чл.19 от Наредба 15 за имунизациите в Република България при условия да се извършват в дните вторник и четвъртък без обслужване от общопрактикуващите лекари на други пациенти от пациентската им листа .

При извършваните контролни проверки от РЗИ за спазване на заповедта не бяха констатирани нарушения.

Въпреки пандемичната обстановка и продължилата епидемична такава имунизационният обхват на територията на областта е сравнително висок.

Промените в Наредба 15 от 4 октомври 2019 г. за обхват на 12 год. контингенти с ацелуларна ваксина не бяха осъществени на време, поради липса на доставена такава своевременно.

Данните за имунизациите и реимунизациите за шестмесечието са изчислени без включване на препоръчителни и целеви имунизации и реимунизации.

И през 2020 година остава по-нисък процента на задължителните реимунизации във възрастовите групи от 25-65 г., основно поради неангажираност и неявяване за реимунизация при личните лекари, миграция на младото население и наличие на здравно неосигурени лица.

Анализ на резултатите от контрола на дератизациите и дезинсекциите в подлежащите на контрол обекти.

Фирмите упражняващи ДДД дейности на територията на Шуменска област през 2020 г. година са единадесет. Бе установено, че общините са сключвали договори само с три ДДД фирми.

Всичките фирми извършват дезинсекция и дератизация на обекти по сключени годишни, сезонни договори и еднократни заявки. При извършените проверки се установи, че ръководителите на всички фирми имат документ за правоспособност за ръководство на ДДД дейности, издадено от НЦЗПБ, а дезинфекторите имат удостоверения за професионална подготовка издадени от РЗИ. Всички работят с препарати разрешени от МЗ. В обработените обекти се оставя съответен документ за достоверност на извършената услуга. При някои от фирмите се констатираха следните несъответствия: формата и реквизитите на протоколите за ДДД обработка, не съответства на приложение № 5 от Наредбата. Не навсякъде са посочени указания за мерки за безопасност в обекта и време, след което е възможен достъп на хора и животни до третирани зони. Посоченото общо количество биоцид (работен разтвор) не съответства на разходната норма за посочената площ в някои от протоколите. При други протоколи липсва или е неточна информацията за търговското наименование на биоцида, номер на разрешението му за пускане на пазара, формулация на биоцида, наименование на активните вещества и концентрацията им в състава на биоцида.

Фирмите с договорни отношения с общините в Шуменска област допуснали пропуски в своята ДДД дейност бяха запознати със констатираните такива и им бяха дадени препоръки за отстраняването им в срок.

Дейности по Медицинска паразитология

Контролната дейност по надзора на паразитните болести се осъществяваше от инспектори от отдел ПЕК на Дирекция "НЗБ".

Лабораторната дейност в лаборатория "Медицинска паразитология" към РЗИ се извършваше от лекар специалист - главен експерт и младши експерт.

Няма промяна в звената за паразитологични изследвания.

Състояние на паразитозите:

През 2020 г. за паразитози са изследвани 16323 лица (от тях 4567 в РЗИ) и са регистрирани 308 (129 съответно в РЗИ) опаразитени, от които 221 (129 в РЗИ) морфологично потвърдени и 87 (в РЗИ няма) серопозитивни. Сравнено с 2019 г. се констатира спад в отчетената заболяемост.

Местни паразитози

Контактни паразитози

Ентеробиоза

През годината са изследвани 7875 (4374 в РЗИ) лица и са регистрирани 169 (113 в РЗИ) опаразитени. Основно изследванията са направени на деца от 2 до 7 години. Заболяването е с особено значение за детските заведения.

През отчетната година броя на децата в детските заведения се задържа на едно ниво с предходната - 4920 за 2020 г. при 4916 за 2019 г.

Опаразитените с ентеробиус деца от организираниите детски колективи са 109 при 137 за 2019 г. Опаразитеността в ДЗ е 2,21% за 2020 г. при 2,78% за 2019г. Всички опаразитени са лекувани и изследвани контролно двукратно. Ако сравним опаразитеността в селските и градски детски заведения ще получим 61 в селските и 48 в градските. Резултатите показват, че трябва да разширим контрола върху санитарно-хигиенния и противоепидемичен режим. Предполага се, че има и некоректно взети изследвания, които дават нереален отрицателен резултат. И през тази година с профилактични изследвания са обхванати деца и ученици от социални домове и ЗСУД. Всичките 110 детски заведения, бяха обхванати със санитарно-паразитологични изследвания, както и 4 МСД.

Ламблиоза

Общо изследваните лица са 15930 (4567 в РЗИ), а опаразитените от тях са 48 (15 в РЗИ).

При профилактичните изследвания в организираниите детски колективи са открити 15 случая на ламблиоза или 0,30% опаразитеност. Опаразитените деца са 11 от селски детски заведения и 4 от градски. В сравнение с предходната година се отчита задържане на броя на случаите с ламблиоза в организираниите детски колективи. И през тази година се проведе профилактично паразитологично изследване на лицата от МСДВ. От изследваните 328 домащици не се диагностицира случай на ламблиоза.

Останалите случаи на ламблиоза са у лица изследвани профилактично за здравни книжки, деца за постъпване в детски заведения и профилактични изследвания на деца от 2 до 7 г. Опаразитените деца и възрастни са лекувани и контролно изследвани двукратно.

Геохелминтози

Аскаридоза.

През отчетната година в Областта няма регистрирани случая на аскаридоза.

Хелминтозоозии

През последните години придобиват все по-голямо здравно значение, като особено обезпокояваща е ехинококозата.

Ехинококоза

Регистрирани са общо 4 случая на ехинококоза при 12 за 2019 г. Заболеваемостта е 2,32‰. С първична ехинококоза са 3, с рецидив 1. Нямаме регистриран случай на дете до 14 години. Ако разгледаме случаите по локализация - 3 са в черен дроб и 1 в бял дроб. Има един с повече от една киста в черения дроб. Няма проведено противорецидивно лечение със Zentel. Няма неоперирани. От случаите 2 живеят в селата и 2 в градове на Областта. Поради пандемията почти целогодишно бяха спрени плановите операции. Това не е реалната заболеваемост. От хирургичните отделения в Областта редовно се получава информация за оперираните, както и бързи известия. За оперираните извън областта нямаме пълна информация.

В борбата с ехинококозата е необходим комплексен подход с обединяване на усилията на хуманни и ветеринарни медици и достатъчно финансови средства.

Общият брой на изследваните лица е 81 с 18 положителни, изследвани по метод ЕЛИЗА.

Трихинелоза

През изминалата 2020 г. няма регистриран случай на консумирал трихинелозно месо. Изследвани са 10 лица с един серопозитивен без клиника.

В края на годината бяха изпратени уведомителни писма за повишаване на клинично-епидемиологичната насоченост към трихинелозата до всички ОПЛ, ДКЦ, МЦ и управители на МБАЛ в областта.

Тениедози

За отчетния период са регистрирани 2 случая (1 е регистриран в РЗИ) на тениедози при хората. Паразита се доказва, както макроскопски, така и микроскопски. Пациентите са лекувани и контролно изследвани в съответствие с Наредбата. Попълнени са и анкетни карти.

При профилактичните изследвания в детските заведения и здравни книжки не се откриха яйца на паразита.

Трихоцефалоза

Няма открити лица с паразита за отчетната година.

Опортюнистични паразитози

Токсоплазмоза

Проведени са серологични изследвания на 296 лица със 67 положителни. Диагностичните затруднения са свързани с разграничаване на случаите на остра токсоплазмоза. Нямаме открити случаи на остра токсоплазмоза.

Основният изследван контингент са бременни жени и пациенти с алергични прояви. Всички пациенти на които е необходимо лечение, такова беше проведено след консултация с паразитолог. Направиха се и контролно-серологични изследвания на лекуваните. Голяма част от подлежащите на изследване не го направиха от съображения за сигурност в условията на пандемия.

Бластоцистоза

При профилактично изследване на фекална проба се откриха бластоцисти в 2 от пробите. Проведе се лечение и контролно изследване.

Внасяни паразитози

Малария

Няма регистрирани случаи на малария. Не са извършвани изследвания на български граждани посетили страни с регистрирани маларийни случаи.

Лабораторно-диагностична дейност

Тази дейност е с приоритетно значение. За изминалата година са изследвани общо 24808 (9551 в РЗИ) проби. От тях са направени 56668 (18685 в РЗИ) изследвания. Най-голям е дялът на изследваните проби за хелминти и протозои – 23805 (8941 в РЗИ), следвани от санитарно-паразитологичните 610 и имунологични изследвания 393 (няма в РЗИ).

Разпределението на изследваните лица за хелминти и протозои е съответно най-много профилактични предимно деца и здравни книжки. По епидемиологични показания няма изследвани лица. По клинични показания са изследвани 2 пациента съответно за тениаринхоза

Диагностиката на всеки постъпил материал беше направена в срок и по всички необходими методики за рутинна диагностика.

Санитарно-паразитологична дейност

С лабораторен контрол са обхванати 17 обекта или това са постоянните ДЗ и МСД. Взеха се 610 проби и направиха 610 анализа.

През отчетния период бяха взети: 10 проби от почва, 180 проби от хранителни продукти и 420 битова среда. От направените изследвания не се изолираха яйца и ларви на паразити. Броя на посетените обекти не отговаря на броя на планираните, защото обектите дълго време не работеха и персонала на Дирекция НЗБ работи в условия на пандемия приоритетно за COVID-19.

Медицински изследвания

В отдел “МИ” на дирекция “НЗБ” се извършват микробиологични, паразитологични и серологични изследвания. В по-голям процент изследванията са с профилактична насоченост. За отчетния период в микробиологична лаборатория са извършени 3175 броя изследвания, от които 35 са положителните проби. В чревен кабинет са изследвани лица с профилактична насоченост и по епидемични показания. Извършени са 276 изследвания, без положителни резултати.

Осъществява се и контролът на дезинфекцията и стерилността на отдел “ПЕК”, като в микробиологична лаборатория са извършени 175 изследвания за контрол на дезинфекция и 675 изследвания за контрол на стерилност. За посочения брой изследвани проби с отклонения са 29. Контролът обхваща различни заведения за болнична и извънболнична помощ, медикодиагностични лаборатории и стоматологични кабинети. В серологичната лаборатория на отдела са извършени 1476 изследвания: за ХИВ, Хепатити-С и Сифилис. В серологична лаборатория общия брой на положителните проби за различни видове изследвания е 4. Лабораторията извършва и изследвания по Националната програма за

превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции. Във връзка с това за определени периоди лабораторията отчита своята дейност пред МЗ - за броя изследвани за ХИВ лица на територията на област Шумен, за изследвани за ХИВ лица от категориите: хемодиализирани пациенти, персонал от диализни структури, бременни и медицински персонал претърпял рискова експозиция. Във връзка с пандемията серологичната лаборатория не е провеждала безплатни кампании за изследване на ХИВ.

ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

ЩАТ:

1. Директор на дирекция	1
А. Отдел "ДЗК"	
1. Началник отдел	1
2. Главен инспектор	1
3. Старши инспектор	2
3. Инспектори	6
Б. Отдел "ПБПЗ"	
1. Началник отдел	1
2. Главен инспектор	1
2. Старши експерт	2
3. Инспектори	2
В. Отдел "ЛИ"	
1. Началник отдел	1
2. Главен експерт	2
3. Старши експерт	1
4. Младши експерт	1
4. Главен специалист	4
Всичко дирекция	26

В отдел „Лабораторни изследвания” на функционален принцип са изградени пет обособени лабораторни звена.

Дейността на дирекцията се ръководеше от изготвения план на база указанията на МЗ. Със заповеди на директора на РЗИ обектите бяха разпределени между здравните инспектори, бяха определени лицата извършващи контрол на службите по трудова медицина.

На база изготвения план на дирекцията и предварителните разчети за брой проверки на обект, тематични проверки, среднодневна натовареност на инспектор бяха изготвени персонални планове. Отчитането на дейността на инспекторите беше ежедневно по основните показатели – проверки, съставени актове, предписания, заповеди. Издаваните документи задължително се съгласуваха с началниците на отдели.

Ежеседмично се провеждаха работни съвещания за отчитане на извършеното и поставяне на задачите за седмицата. Извършената дейност се отчиташе съгласно въведената отчетна документация, като отделните специалисти ежедневно отчитаха дейността си пред съответните ръководители. При приемане на дневните отчети, началник отделите следяха за правилното оформяне на първичните документи, а чрез маршрутните листи и за спазване на трудовата дисциплина.

На тримесечие се изготвяше отчет за дейността на дирекцията и по отдели.

Инспекторите бяха своевременно информирани и за новоизлезлите нормативни документи, които след това се разглеждаха подробно на организираните колегиуми.

Контрол беше упражняван и при издаване на документите за административна принуда – номериране на бланките актове, завеждането им в деня на издаване, правилното им оформяне. Освен на хартиен отчетността на дейността се водеше и на електронен носител.

През годината се извършваше актуализация на компютърната програма, в посока обхващане цялостната дейност на дирекцията. Улеснени бяха и процесите на регистрация и

изходящата документация, както и проследяемостта на сроковете за изпълнение на предписаните мероприятия и получените жалби.

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

През 2020 г. по предварителен здравен контрол в РЗИ – Шумен са постъпили за разглеждане 44 документации за инвестиционни проекти и устройствени планове (60 за 2019 г.). Всички са разгледани на заседания на определения със Заповед на директора на РЗИ Експертен съвет по ЗТЕ. Проведени са 32 заседания на ЕС, като от общо 44 разгледани документации 25 са ПУП, а 19 – инвестиционни проекти. За отчетния период няма издадени заповеди за спиране на строителство на обекти.

Разгледани бяха и 40 преписки във връзка с процедурите по ЕО и ОВОС.

Представители на РЗИ взеха участие в 5 заседания на ЕС, от които 4 ЕС към Областна дирекция „Земеделие“ и 1 Екологичен ЕС към РИОСВ – Шумен.

Девет обекта, подлежащи на въвеждане в експлоатация бяха обхванати с проверки в хода на строителство. В зависимост от вида на обекта се извършваше необходимия за целта лабораторен контрол, след което се издаваше становище относно съответствието със здравните изисквания. За 2020 г. бяха издадени 9 становища срещу 13 за 2019 г. Служители от отдел ДЗК взеха участие в 36 комисии за въвеждане в експлоатация на обекти срещу 25 за 2019 г.

За прилагане на мерките по надзор на пазара през годината беше засилен контрола над вноса на козметични продукти и биоциди от главна група 1 „Дезинфектанти“ с произход трети страни за съответствие с нормативните изисквания. Дейността на дирекцията по контрола на стоките от внос се осъществяваше в съответствие с Инструкцията за подобряване взаимодействието между Агенция митници и Министерство на здравеопазването. От Митническо бюро – Шумен беше потърсено съдействие за съмнителни стоки в 14 случая. Проверени бяха 61 козметични продукта, 1 дезинфектант и 10 химични смеси с произход ОАЕ или Турция с общо количество 1 014 068 бр. Спазваше се определения 3 дневен срок за отговор

През 2020 г. са издадени 3 разрешения за пренасяне на покойници извън страната.

През годината не са издавани разрешения за отстраняване на азбестосъдържащи материали.

През 2020 г. продължи регистрацията на обектите с обществено предназначение. Подадени бяха 173 уведомления за разкриване на обекти с обществено предназначение или за промяна в обстоятелствата, вписани в регистъра. Във връзка с това бяха регистрирани 183 обекта (15 от тях след изпълнение на издаденото предписание по регистрация), прегигстрирани – 12 обекта, 14 обект с прекратена преписка по регистрация по искане на лицето подало уведомлението, с което общият брой на регистрираните обекти достигна до пореден №4880. През 2020 г. от регистъра бяха заличени 100 обекта с обществено предназначение.

По закона за храните е регистриран 1 обект за производство на бутилирана изворна вода.

ТЕКУЩ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

През отчетния период инспекторите от отдели ДЗК и ПБПЗ извършиха общо 7819 проверки на обекти с обществено предназначение, на продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека при план 6041. Изпълнението на плана за проверки е 129%.

През изтеклата година инспекциите в обектите с обществено предназначение и инспекцията на продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека се извършваха съгласно утвърдените процедури. След приключване на инспекцията здравните инспектори изготвяха констативен протокол. За констатирани нарушения се издаваше предписание, като сроковете за изпълнение на предписаните мероприятия се съгласуваха със собствениците на обектите.

През годината сътрудниците на дирекцията са изготвили и връчили 136 предписания. Средният брой предписания на инспектор, упражняващ здравен контрол беше 11. Най-често предписания са издавани при констатирани несъответствия в материалната база на обектите и неспазване на здравните изисквания, пропуски по документацията и несъответствия при

етикетирането на химични вещества, смеси и козметични продукти, следвани от осигуряване на здравословно хранене на децата и учениците в организирани колективи и др.

Издадени бяха 2 заповеди, от които 1 за спиране на дейността на обект, 1 за спиране дейността на част от обект.

Броят на съставените актове беше 49, от които 3 по имуществени санкции. През 2020 г. най-честите нарушения, за които са предприети мерки за административна принуда са: неспазване на въведените със заповеди на министъра на здравеопазването противоепидемични мерки за ограничаване разпространението на COVID-19 и неспазване на забраните и ограниченията за тютюнопушене на обществени места.

Контролът по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за тютюнопушене и за продажба на алкохолни напитки съпътстваше като задача дейността на инспекторите през цялата година.

Извършени бяха общо 965 проверки по спазване разпоредбите на чл. 54 от Закон за здравето, с които бяха обхванати 965 обекта.

През изминалата 2020 г. здравните инспектори от дирекция „Обществено здраве“ извършиха 3513 проверки по спазване разпоредбите на чл. 56 и чл. 56а от Закона за здравето (ДВ бр. 70/2004 г., изм. и доп.), с които бяха обхванати 3472 обекта в област Шумен.

За посочения период в РЗИ са постъпили 16 сигнала за неспазване на забраните за тютюнопушене на обществени места, от които 6 за нарушения в ЗОХ, 9 – в обекти с обществено предназначение и 2 – в други закрити обществени места. Само 3 от сигналите са били основателни и са предприетите съответните действия, а при 13 от сигналите не са установени посочените в тях нарушения.

Организиран и извършен бяха 29 съвместни проверки със служители на ОД на МВР, от които 12 – извън работното време на инспекцията (в почивни, празнични дни и след 17 часа). За допуснати нарушения бяха съставени 3 акта на физически лица. Издадени бяха 3 наказателни постановления на обща стойност 900 лв.

През отчетния период са разгледани 81 жалби, включително и подадените по телефон или по електронна поща. От приключените жалби 16 са били пренасочени към други ведомства, 56 са били неоснователни и 9 основателни. 88,9% от постъпилите жалби са били неоснователни или са касали други ведомства. Пренасочените са били главно за замърсяване на околната среда от отпадни води, проблеми в жилищни сгради, нередности в обекти за търговия с храни, отглеждане на голям брой животни в жилищната зона или извършване на шумни дейности от съседи. 40 от разгледаните жалби са били за неспазване на противоепидемичните мерки за ограничаване разпространението на COVID-19, 16 – за неспазване забраната за тютюнопушене на закрити обществени места, 4 – за нарушения на здравните изисквания в обекти с обществено предназначение, 3 – за дейности със значение за здравето на човека, 1 – за продукти и стоки със значение за здравето на човека и 1 – за наднормени нива на шум, предизвикан от локален източник. Всички жалбоподатели са били уведомявани за резултатите от проверките и предприетите действия в нормативно определените срокове.

Служителите от отдели ДЗК, ПБПЗ и ЛИ участваха и в дейности по Проект BG05M90OP001-1.099-0001 „Подкрепа на работещи в системата на здравеопазването в условия на заплахата за общественото здраве от COVID-19“, възложени от Министерство на здравеопазването. На територията на област Шумен са извършени общо 4653 проверки по спазване на въведените със заповеди на министъра на здравеопазването противоепидемични мерки, свързани с ограничаване разпространението на COVID-19. Служители на дирекцията взеха участие в следните дейности в изпълнение на заповедите на министъра на здравеопазването:

- извършване на епидемиологични проучвания на пациенти с PCR-тест, положителен за COVID-19;
- изготвяне и връчване на предписания за поставяне под карантина на пациенти с положителен за COVID-19 PCR-тест и техните контактни лица;

ТЕКУЩ КОНТРОЛ НА ОБЕКТИ С ОБЩЕСТВЕНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

През 2020 г. на контрол от отдел ДЗК са подлежащи 2525 обекта срещу 2240 през 2019 г. С проверки бяха обхванати всички 2525 обекта, подлежащи на контрол. Общо за отчетния период бяха извършени 3539 проверки (3317 за 2019 г.) при план 2826. Средната кратност на проверките беше 1,40 (при 1,48 за 2019 г.) на обект. Изпълнението на плана за проверки е 125%.

Контрол на обекти за отглеждане, възпитание и обучение на деца

През 2020 г. с контрол бяха обхванати всички подлежащи детски и учебно-възпитателни заведения. Извършени бяха 485 проверки в 217 обекта – средно 2,24 проверки на обект. Контролът беше насочен към спазване законодателството за осигуряване на благоприятна среда за обучение и възпитание на децата и учениците и прилагане на противоепидемичните мерки свързани с ограничаване разпространението на COVID-19.

Като практика при контрола над УВЗ (учебно-възпитателни заведения) през годините се утвърди извършване на проверка по състоянието на материално-техническата база на училищата през 2^{ро} тримесечие, с предписване на мероприятия за подобряването ѝ, а през 3^{то} тримесечие – за готовността на учебните заведения за новата учебна година.

Учебните заведения (УЗ), подлежащи на контрол в област Шумен са 67, разпределени както следва: начални училища – 3; основни училища – 27; обединени училища – 8, средни училища – 15; профилирани гимназии – 2; професионални гимназии – 9; специализирани (духовни) училища – 1; висши учебни заведения – 2 бр. (1 университет – с 2 корпуса и 1 филиал към МУ – Варна). От тях 6 учебни заведения са държавни, а останалите 61 са общински.

За привеждане в съответствие със здравните изисквания през 2020 г. бяха издадени предписания на 3 учебни заведения. Най-често предписваните мероприятия бяха за: осигуряване на нормени стойности на осветлението в учебните помещения и осигуряване на топла течаща вода в санитарните възли.

В осем учебни заведения с външни тоалетни беше осигурена топла течаща вода в сградата, където се провеждат учебните занятия. Едно общинско училище в гр. Шумен започна учебната година без топла течаща вода в санитарните възли, но до края на месец ноември 2020 г. всички учебни заведения на територията на област Шумен бяха с осигурена топла течаща вода за измиване ръцете на учениците.

За подобряване базите на детските заведения в област Шумен бяха издадени 4 предписания. Издадено беше 1 предписание за временно спиране експлоатацията на част от 1 детска градина с последваща заповед на Директора на РЗИ – Шумен за спиране експлоатацията на част от обекта с обществено предназначение.

С лабораторен контрол през 2020 г. бяха обхванати 7 обекта – 3 учебни заведения и 4 детски заведения (1 ДЯ и 3 ДГ). В детските заведения и училищата беше извършено измерване на осветлението и на параметрите на микроклимата. В 2 от учебните заведения и 2 ДГ измерените параметри на осветлението не отговаряха на здравните норми, за което бяха издадени предписания.

Контрол на водоснабдителни обекти и съоръжения

С текущи проверки през годината бяха обхванати всички централни водоизточници и самостоятелно разположени водоснабдителни съоръжения. Извършени бяха съответно 393 проверки на водоизточници и 418 проверки на водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битови цели. Контролът над водоснабдяването от язовир „Тича“, като основен водоизточник за градовете Шумен и Велики Преслав и селата Дибич, Белокопитово и П. Волон, винаги е бил приоритет за отдел ДЗК.

На управителя на „В и К Шумен“ ООД гр. Шумен бяха издадени 6 предписания, от които 4 за предприемане на мерки за отстраняване на констатирани несъответствия в качествата на питейната вода, подавана за водоснабдяване на населението в област Шумен, 1 за отстраняване на хигиенни неблагоприятия в санитарно-охранителна зона и 1 за мониторинговата програма за 2019 г.

Съставен беше един АУАН на „ВиК – Шумен“ ООД гр. Шумен във връзка с неизпълнение на съгласуваната от РЗИ – Шумен мониторингова програма за 2019 г.

Издадени бяха 3 предписания на ведомствени водоснабдителни организации.

На кмета на Община Върбица беше издадено едно предписание за установяване и отстраняване на причината довела до промяна в качеството на минералната вода от КЕИ „Минералната вода“.

Във връзка с подадено уведомление за откриване на обект с обществено предназначение – КЕИ „Солената вода“ беше извършена проверка и издадено предписание на кмета на Община Върбица за учредяване на санитарно-охранителна зона около водоизточника.

МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ФАКТОРИ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА

Контрол и мониторинг на води

Питейни води

През 2020 г. съвместно с Басейнова дирекция за Черноморски район с център Варна са извършени 3 пробонабирания – на 20.05.2020 г., 11.08.2020 г. и на 04.11.2020 г. Взети за изследвания са 15 проби за проследяване качествата на водата на язовир „Тича“ на 5 дълбочини (0, 5, 10, 15, 20 м). От извършените 60 изследвания 56 съответстваха на изискванията по контролираните параметри: колиформи, фекални колиформи, фекални стрептококи и салмонела, а 4 (на дълбочини 0 м и 5 м) взети през месец август не съответстваха по показател колиформи и фекални стрептококи. Изискванията към качеството на водите от язовир „Тича“ за категория А1 се считат за изпълнени по микробиологични показатели.

При анализ на резултатите от дългогодишния мониторинг се потвърждава категория А1 за язовир „Тича“. Това предполага метод на обработка на повърхностните води, съгласно Приложение 2 към чл. 3, ал. 1 от Наредба №12 за качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ДВ бр. 63/2002 г.) – груба механична обработка и дезинфекция, например бърза филтрация и дезинфекция.

През 2020 г. на режимно водоснабдяване в област Шумен са били 36 населени места – гр. Шумен кв. Мътница, гр. Върбица, с. Салманово, с. Лозево, с. Черенча, с. Струйно, с. Вехтово, с. Тимарево, с. Д. Войников, с. Единаковци, с. Църквица, с. Крива река, с. Черноглавци, с. Сини вир, с. Климент, с. Крайгорци, с. Чернооково, с. Станянци, с. Иваново, с. Божурово, с. Маломир, с. Бяла река, с. Тушовица, с. Златар, с. Суха река, с. Методиево, с. Менгишево, с. Кьолмен, с. Конево, с. Риш, с. Александрово, с. Ивански с. Правенци, с. Избул, с. Черни връх и с. Драгоево.

През м. януари и февруари 2020 г. бяха актуализирани мониторинговите програми, разработени от водоснабдителните организации („В и К Шумен“ ООД и 16 ведомствени водоснабдителни дружества) на територията на област Шумен. Повишена беше възискателността към ВиК операторите по отношение изпълнението в пълен обем на задълженията им, свързани с мониторинга на качествата на питейните води, съгласно изискванията на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели (ДВ 30/2001 г., изм.) и предоставяне в РЗИ на данните от извършения мониторинг, съгласно изискванията на Закона за водите.

Въз основа на представените от водоснабдителните организации мониторингови програми РЗИ – Шумен изготви план за осъществяване на контролен мониторинг на подаваната към потребителите вода. Като цяло планът за вземане на проби за лабораторен анализ беше изпълнен съгласно разработения график. Ръководството на инспекцията въпреки епидемичната обстановка положи усилия за осигуряване на необходимия транспорт.

Всички зони на водоснабдяване бяха обхванати с лабораторен контрол. Извършени бяха общо 6917 изследвания по показателите от група А и група Б – от тях 6333 от водопроводната мрежа на населените места и 584 от водопроводната мрежа на ведомствени водоснабдявания. От местни водоизточници бяха извършени 1214 изследвания.

По ДЗК от централни водоснабдявания на населените места бяха извършени 6333 изследвания, от които 6270 отговарят на изискванията на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели (ДВ бр. 30/2001 г., изм. и доп.). От водопроводната мрежа на ведомствени водоснабдявания бяха извършени

584 изследвания, от които 583 отговаряха на Наредба №9. Процентът на изследванията, отговарящи на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ (ДВ бр. 30/2001 г., изм. и доп.) беше 99,07 % (при 98,71 % през 2019 г.).

През 2020 г. от общия брой проби с отклонения по химични показатели 3,99% бяха по показател нитрати, 0,31% – по показатели калций и нитрати и 0,31% – по показатели остатъчен свободен хлор и нитрати.

През 2020 г. трайни отклонения от хигиенните норми по химични показатели бяха регистрирани само по показател нитрати. Общият брой населени места с установено през годината наднормено съдържание на нитрати беше 13, разпределени в 12 зони на водоснабдяване.

Повишено съдържание на нитрати през 2020 г. беше установено при лабораторния контрол на питейната вода от следните 13 населени места в област Шумен – с. Овчарово, с. Методиево, с. Янково, с. Писарево, с. Борци, с. Боян, с. Д. Войников, с. Единаковци, с. Черна, с. Суха река, с. Жилино, с. Иваново и с. Църквица. Не са регистрирани населени места консумирали вода със съдържание на нитрати над 100 мг/л.

Вода с повишено съдържание на нитрати е консумирало 2,40% от населението на област Шумен през 2020 г., като за сравнение този процент през 2019 г. е бил 4,29%, а през 2018 г. – 2,77%.

През 2020 г. бяха направени 1778 изследвания по микробиологични показатели, от които 5 нестандартни (0,28%). Ниският процент нестандартни проби вода по микробиологични показатели се дължи на монтираните автоматични системи за обеззаразяване на водата от водоснабдителната организация („В и К – Шумен” ООД), осигуряваща вода за питейно-битови цели на територията на област Шумен.

Ежемесечно с отдел ПЕК се анализираха данните от лабораторния контрол и регистрираната чревна инфекциозна заболяемост, като не беше констатирана връзка между тях. Своевременно на „В и К Шумен” ООД, гр. Шумен се съобщаваха получените резултати при лабораторния контрол, както и констатираните нарушения при контрола.

Попълнени и изпратени в указания срок от МЗ бяха данните от мониторинга на питейните води за 2019 г.

Минерални води

През 2020 г. от МЗ беше издадена балнеологична оценка №173/19.05.2020 г. и Сертификат №100/19.05.2020 г. на каптиран естествен извор (КЕИ) „Солената вода“, находище на минерална вода „Върбица“, курортен комплекс Върбица, община Върбица, област Шумен.

От минерален водоизточник „Минералната вода“, курортен комплекс Върбица по микробиологичен контрол бяха изследвани 4 проби вода от 5 единици, от които 1 проба вода не отговаряше на изискванията на Наредба №14 от 3 август 1987 г. за курортните ресурси, курортните местности и курортите по показатели колиформи и Е. коли.

От минерален водоизточник „Солената вода“, курортен комплекс Върбица по микробиологичен контрол беше изследвана 1 проба вода същата съответства на изискванията на Наредба №14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите.

Води за къпане

На територията на Област Шумен няма няма официално определени от областния управител и от кметовете на десетте общини зони за къпане, както и водни площи, в които къпането е изрично забранено, но ползващи се традиционно от голям брой къпеши се.

Води от плувни басейни

През отчетната година беше извършен контрол на качествата на водата в три закрити и двадесет и осем открити плувни басейни. По ДЗК бяха взети за изследване 54 проби вода от плувните басейни, от които 12 бяха нестандартни по химични показатели. Проведени бяха 540 изследвания, от които 270 по химични показатели (256 отговарят на изискванията) и 270 по микробиологични показатели (всички отговарят на изискванията). За отстраняване на констатираните несъответствия в качествата на водата от плувните басейни бяха издадени 10 предписания на отговорните лица стопанисващи обектите.

Контрол над транспортния шум

В периода от 01.06.2020 г. до 17.06.2020 г., на основание Наредба № 54 от 2011 г. на Министерство на здравеопазването и Министерство на околната среда и водите за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне информация от промишлените източници на шум в околната среда (ДВ бр. 3/2011 г.) и по указания на Министерство на здравеопазването за определяне на броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг както и периодичността на измерванията, от екип специалисти на отдел „Лабораторни изследвания” към РЗИ – Шумен беше проведен ежегодния мониторинг на имисионния шум на територията на града. Измерванията бяха извършени в определените 15 пункта. В два последователни дни се извършиха по 6 замервания на пункт. Наблюдаваният показател беше еквивалентното ниво на шума. Отчетено беше влиянието на интензивността на движението на моторните превозни средства за час, структурата на транспортния поток, вида и състоянието на пътното покритие, наклона на улиците, наличието на озеленяване и вида на околното застрояване.

Не бяха установени средни стойности на шума в и над диапазона 73 – 77 dB(A).

Най-високо еквивалентно ниво на шума в диапазона 68 – 72 dB(A) беше установено в 1 пункт – на бул. „Симеон Велики” до № 14. Високите шумови нива, регистрирани на този булевард са вследствие на големия брой преминаващи през пункта автомобили, високата скорост на движението и техническото състояние на моторните превозни средства.

Средни стойности на еквивалентното ниво на шума в диапазона 63 – 67 dB(A) бяха регистрирани в 8 пункта – на ул. „Софийско шосе” до № 13, бул. „Славянски” (южно платно) до № 7, ул. „Дедеагач” до блок № 13, бул. „Ришки проход” до № 15, бул. „Плиска” до № 6, бул. „Мадара” до № 17, ул. „Владайско въстание” до № 18 и на ул. „Дедеагач” до № 21.

Средна стойност на еквивалентното ниво на шума в диапазона 58 – 62 dB(A) беше установена в 1 пункт – на ул. „Петър Парчевич” до № 18.

Със средни стойности на еквивалентното ниво на шума под 58 dB(A) бяха 5 пункта – на ул. „Ген. Драгомиров” до ДГ, ул. „Ивайло” до № 18, ул. „Каварна” до читалище „Тодор Петков”, ул. „Спартак” до № 24 и ул. „Боровец” до № 10.

Увеличение на средните стойности на еквивалентните нива на шума спрямо 2019 година се наблюдава в 11 от пунктовете. Увеличението е от 0,1 dB(A) в пункта на бул. „Славянски” (южно платно) до № 7 и достига до 2,7 dB(A) на ул. „Каварна” до читалище „Тодор Петков”. Увеличението на средните еквивалентни нива на шума в 5 от пунктовете е свързано с увеличаване брой на преминалите моторни превозни средства за час.

Намаление на средните стойности на шума спрямо 2019 година се наблюдава в 4 от пунктовете. Намалението е от 0,6 dB(A) на бул. „Мадара” до № 17 и достига до 1,4 dB(A) на бул. „Ришки проход” до № 15. Намалението на средното еквивалентно ниво на шума в тези 4 пункта е свързано с намаления брой на преминалите моторни превозни средства за час.

Нива на шум под граничната стойност за деня за съответната зона са регистрирани в 3 пункта. Това са пунктовете на бул. „Мадара” до № 17, на ул. „Владайско въстание” до № 18 и на ул. „Дедеагач” до № 21.

Като цяло интензивността на моторните превозни средства е увеличена в 5 от пунктовете. Броят на моторните превозни средства на ул. „Каварна” до читалище „Тодор Петков” се е запазил същия като предходната година.

По отношение структурата на потока, увеличението е за сметка на броя на дизеловите автомобили. По тази причина и поради лошото техническо състояние на превозните средства е повишено еквивалентно ниво на шума над граничната стойност в 12 от пунктовете.

Състоянието на пътното покритие в 12 от пунктовете е добро, а в 3 – задоволително (на ул. „Каварна” до читалище „Тодор Петков”, ул. „Спартак” до № 24 и ул. „Боровец” до № 10).

Предприетите благоустройствени мероприятия в гр. Шумен се изразяват в рехабилитация и реконструкция на общинската пътна мрежа, частично залесяване на определени улици. По-малко внимание се отделя на вътрешнокварталната пътна мрежа,

където също е необходима подмяна на пътната настилка и допълнително озеленяване. Поетапно през годините беше подобрена шумоизолацията на общински сгради (детски ясли, детски градини и учебни заведения), подлежащи на усилен шумозащита.

Доклада беше изпратен до кмета на община Шумен, МЗ и НЦОЗА.

Контрол на шума от локални източници

В периода от 01.01.2020 г. до 31.12.2020 г. в РЗИ – Шумен постъпи 1 сигнал за наднормени нива на шум от обект разположен в урбанизирана територия. Беше извършена проверка на място и измерване на проникващия шум в дома на жалбоподателя. Установи се, че измерената стойност на еквивалентното ниво на шума съответства на нормативните изисквания.

Мониторинг на електромагнитни полета

На 07.10.2020 г., на 12.10.2020 г., на 13.10.2020 г., на 14.10.2020 г. и на 04.11.2020 г. беше проведен мониторинг на електромагнитните полета около базовите станции за мобилна комуникация в районите на 8 детски, 10 учебни и 2 лечебни заведения, разкрити на територията на гр. Шумен, както и на 22 жилищни територии в област Шумен за установяване съответствието им с изискванията, регламентирани с Наредба № 9/1991 г. на МЗ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (ДВ бр. 35 от 1991 г., изм. и доп.).

Цел на мониторинга беше измерване и оценка на електромагнитни полета (ЕМП) в околността на излъчващите антени на БС.

Основните източници на лъчение бяха антени за мобилна комуникация на БС на мобилни оператори, разположени на покриви на жилищни сгради.

Измерванията бяха извършени от специалист от лаборатория „Физични фактори“ на Дирекция „Лаборатории изследвания“ при РЗИ – Варна, които разполага с необходимата апаратура.

Използван метод за контрол: „Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки“, Сборник методи за хигиенни изследвания, том IV, Селищна среда, на НЦХМЕХ, (понастоящем НЦОЗА).

Резултатите от проведените измервания на плътността на мощност на електромагнитните полета в горесцитираните райони показват, че получените стойности не превишават пределно допустимите нива за населени територии и експлоатацията на изследваните базови станции не създава здравен риск.

През 2020 г. не са извършвани допълнителни замервания на електромагнитни полета, поради липса на постъпили сигнали и жалби.

МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ПРОДУКТИ И СТОКИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

В област Шумен със 139 проверки бяха обхванати 108 обекта, от които 2 за производство на бутилирана трапезна вода и 106 за търговия с бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

По физико-химични показатели бяха изследвани 9 проби бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води. По микробиологични показатели бяха изследвани 15 проби бутилирани води за наличие на Ешерихия коли, колиформи, фекални стрептококи, псевдомонас аеругиноза, сулфитредуциращи кластридии.

Всички изследвани 24 проби бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води, отговаряха на здравните изисквания.

Контрол над козметични продукти

На територията на област Шумен са регистрирани 5 предприятия за производство на козметични продукти и 246 обекта за съхранение и търговия с козметични продукти. През 2020 година бяха извършени общо 407 проверки за спазване на нормативните изисквания по отношение на състав, етикетиране и представяне, опаковки, условия за съхранение и предлагане, минимален срок на трайност, досие на козметичните продукти – оценка за

безопасност и други специфични документи, посочени в съответните нормативни актове.

Систематичният държавен здравен контрол през 2020 г. беше насочен към спазване изискванията на Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Закона за здравето на всички етапи от пускането и предоставянето на козметичните продукти на пазара в Република България.

Контролната дейност през 2020 година беше насочена към установяване на съответствието на козметичните продукти с изискванията на Регламент (ЕО) №1223/2009, Регламент (ЕС) №655/2013 на Комисията за установяване на общи критерии за обосноваване използването на претенции, отнасящи се до козметичните продукти и Техническият документ относно претенции на козметични продукти (Версия от 3 юли 2017 г.), разработен от Работната подгрупа за претенциите (Technical document on cosmetic claims, version of 3 July 2017).

Издадени бяха 25 предписания за отстраняване на констатирани несъответствия с изискванията на Регламент (ЕО) №1223/2009 и Закона за здравето по отношение на: етикетиране; нотифициране в CPNP; състав; претенции; изготвяне на досие и доклад за безопасност на козметичните продукти и несъответствия с изискванията на чл. 8 на Регламент (ЕО) № 1223/2009 за добра производствена практика при производството на козметични продукти.

Извършена е нотификация на 13 козметични продукта в информационната и комуникационна система за надзор на пазара ICSMS.

При пробонабирането на козметични продукти беше спазено изискването 50% от общия брой козметични продукти да са внос от трети страни, 40% да са от българско производство и 10% да са с произход от ЕО.

Физико-химичен контрол на козметични продукти е извършен на 40 броя проби, които са изследвани по следните показатели: за съдържание на водороден пероксид – 4 проби; за борна киселина, борати и тетраборати – 4 проби; за съдържание на формалдехид и параформалдехид – 4 проби; за съдържание на амоняк – 4 проби; за съдържание на сребърен нитрат – 4 проби; за тиогликолова киселина – 4 проби; за съдържание на литиев хидроксид – 2 проби; за съдържание на цинк пиритион – 4 проби и UV филтри – 4 проби. Мониторинг за съдържание на тежки метали е проведен над 6 козметични продукта. По микробиологични показатели са изследвани 31 проби козметични продукти, от които 8 са продукти, предназначени за деца. Изследваните проби козметични продукти съответстват на здравните изисквания по изпитваните микробиологични и физико-химични показатели.

Контрол върху химичните вещества, смеси и изделия

На територията на област Шумен са проверени 5 производители на химични смеси (от които 4 производители на биоциди); 3 вносители на химични смеси (1 вносител на биоциди и 1 вносител на детергенти); 126 дистрибутори на химични смеси (от които 28 дистрибутори на биоциди и 57 дистрибутори на детергенти); 650 потребители надолу по веригата (от които 569 потребители на биоциди).

Засилен беше контролът върху пуснатите на пазара химични вещества и смеси по отношение спазване на изискванията за наличие на информационен лист за безопасност на български език от вносители, дистрибутори, потребители по веригата, изготвени съгласно изискванията на Приложение II на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (REACH); спазване на задължението за предоставянето на информация по веригата на доставката за химични вещества и смеси, съгласно Регламент REACH; класифициране на вещества и смеси съгласно Регламент (ЕО) №1272/2008; пускане на пазара на детергенти по отношение на класифициране, етикетиране (включително задълженията за предоставяне на информация в интернет) и опаковане; съответствие състава на детергентите с информацията, посочена на етикета и информацията в интернет; спазване изискването, пуснатите на пазара биоциди да притежават разрешение за пускане на пазара, издадено по реда на чл. 18 от 33ВВХВС или Регламент (ЕС) №528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди; контрол на съответствието на класифицирането, етикетирането и опаковането на пуснатите на пазара биоциди с издадените разрешения; съответствие на предоставената информация в Информационния

лист за безопасност с условията на разрешението; контрол на съответствието с чл. 95, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 528/2012; спазване изискването за забрана за предоставяне на прекурсори на взривни вещества под ограничение на масовия потребител съгласно чл. 23 от ЗЗВВХВС; етикетиранието на прекурсори на взривни вещества под ограничение съгласно Регламент (ЕС) № 98/2013; пускане на пазара на вещества в самостоятелен вид, в смеси или в изделие, за които се съдържа ограничение в Приложение № XVII на Регламент (ЕО) №1907/2006.

Издадени бяха 16 предписания за констатирани нарушения, от които:

- 7 на дистрибутори за 9 констатирани нарушения относно: опаковане – 1, етикетиранието – 4, неспазване на забрани и ограничения при търговия и употреба (приложение XVII на Регламент REACH) – 1, липса на разрешение за пускане на пазара на биоцид – 3.

- 3 на производители на ХВС за 7 констатирани нарушения относно: опаковане – 2, етикетиранието – 3, информационен лист за безопасност – 1, липса на разрешение за пускане на пазара на биоцид – 1.

- 3 на вносители на ХВС за 3 констатирани нарушения относно: етикетиранието – 2, липса на разрешение за пускане на пазара на биоцид – 1.

- 3 на потребители надолу по веригата – нарушения на издаденото разрешение при употребата на биоциди – 3.

Извършена е нотификация на 6 химични смеси в информационната и комуникационна система за надзор на пазара ICSMS.

Контрол на дрехи втора употреба

В разкритите на територията на област Шумен 36 обекта за търговия с дрехи втора употреба бяха извършени 54 проверки. За констатирани нарушения на изискванията на Наредба №27 за изискванията към дрехите втора употреба беше ставен 1 акта на юридическо лице.

КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

Контрол върху дейността на службите по трудова медицина

На територията на област Шумен са регистрирани 8 служби по трудова медицина.

Всички 8 действащи служби бяха обхванати с 8 проверки, като бяха проконтролирани за наличие на регистрация и пререгистрация в МЗ, и за съответствие на дейността им с изискванията на нормативните актове за осигуряване на здраве и безопасност при работа.

Службите имат сключени договори с предприятията, които обслужват. Изпълняват задълженията си по чл. 25а, ал. 1, т. 1-5 от ЗЗБУТ (оказват помощ на работодателите за създаване на организация за безопасност и здраве при работа, при необходимост предлагат мерки за отстраняване и намаляване на установения риск, организират и провеждат обучение на работещи и служители по правилата за опазване на здравето и безопасността при работа, изготвят оценка на професионалните рискове, извършват наблюдение и анализ на здравното състояние на работещите). В състава на службите няма лица, посочени в чл. 25б, ал. 3 от ЗЗБУТ. Всяка от службите по трудова медицина има утвърден правилник за устройството и дейността си. Водените от СТМ здравните досиетата на работещите в обслужваните предприятия са окомплектовани и съдържат всички необходими данни.

Всички СТМ извършват консултации и подпомагат работодателите, с които имат сключени договори при организирането на предварителни и периодични медицински прегледи и изследвания за ранното откриване на изменения в организма в резултат от въздействие на работната среда.

Службите извършват наблюдение, анализ и оценка на здравното състояние във връзка с условията на труд на всички обслужвани работници.

В срок до 30 юли 2020 г. от всички СТМ бяха предоставени в РЗИ изготвените обобщени анализи на здравното състояние на работещите във всяко от обслужваните предприятия за предходната година. Спазени бяха минималните изисквания към съдържанието им. В представените анализи беше отразена връзката между конкретните

условия на труд и здравето състояние на работещите.

Контрол на дейностите по поддържане чистотата на населените места

На територията на област Шумен са разположени 151 населени места. През 2020 г. бяха планирани 151 проверки бяха извършени 211.

В хода на проверките беше извършен контрол за проследяване на осигуряването на достатъчен брой контейнери за смет, равномерност на разпределението им съобразно домакинствата в съответното населено място и броя жители. Проверявано беше поддържането на чистотата около площадките за съдовете за смет и периодичността на сметоизвозването и дезинфекцията на контейнерите. Констатирано беше, че хигиената в населените места е добра. В известна част от тях за поддържане на чистотата са включени работници по програма „Временна заетост“. Има поставени кошчета за отпадъци по централните улици, площадите и обществените места свързани със събиране или обслужване на населението.

Тревните площи бяха поддържани в добър вид, като през топлия период от годината, същите бяха обработени срещу акари.

Не бяха констатирани случаи на образуване на нерегламентирани сметищни площадки.

В гр. Шумен бяха извършени инспекции във връзка с постъпили жалби и сигнали от граждани за контейнери за смет, които са препълнени и без капаци са поставени под прозорците на жилищна сграда. В момента на проверките около контейнерите е нямало разпилени отпадъци, същите не са били препълнени и са били със затворени капаци.

Контрол по спазване на забраната за тютюнопушене на обществени места

Контролът по прилагане на мерките за ограничаване на пасивното тютюнопушене съпътстваше като задача дейността на инспекторите през цялата година.

През изминалата 2020 г. здравните инспектори от отдел ДЗК са извършиха 1494 проверки по спазване разпоредбите на чл. 56 и чл. 56а от Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004 г., изм. и доп.), с които са обхванати 1467 обекта в област Шумен. От общия брой проверки 93 са в обекти за хранене и развлечения; 396 – в детски и учебни заведения; 947 – в други закрити обществени места по смисъла на §1а от допълнителните разпоредби на Закона за здравето, вкл. административни сгради и сгради на учреждения, в които се обслужват или имат достъп гражданите, обекти с обществено предназначение (места за настаняване и средства за подслон (хотели, къщи за гости, хижи и др.), ЖП гари, автогари, читалища, транспортни средства за обществен превоз и др.) и 50 на открити обществени места по смисъла на чл. 56а от Закона за здравето.

Инспектори от отдела са участвали в 10 съвместни проверки със служители на ОД на МВР извън работното време на инспекцията (в почивни, празнични дни и вечер след 22 часа).

За допуснати нарушения бяха съставени 3 акта на физически лица в игрални зали на територията на гр. Шумен.

За посочения период в отдел ДЗК са постъпили 7 сигнала за неспазване на забраната за тютюнопушене на обществени места – игрални зали. По 3 от сигналите са наложени санкции, а при 4 от сигналите не са установени посочените в тях нарушения.

ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ И ПРОВЕРКИ С ДРУГИ ВЕДОМСТВА

През 2020 г. бяха извършени 7 планови тематични проверки:

1. В периода от 01.04.2020 г. до 30.04.2020 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Шумен довършиха 2-ри етап **тематична проверка за осигуряване на безопасни от здравна гледна точка условия за отдых, почивка и обучение на деца и ученици.**

Извършени бяха 109 проверки, с които бяха обхванати 109 обекта, от които 108 места за настаняване по смисъла на § 1, т. 9, б. „в“ от 33 и 1 база за отдых за деца и ученици. При извършените проверки не бяха констатирани несъответствия с нормативната база.

2. В периода от 01.03.2020 г. до 30.05.2020 г. здравните инспектори в отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Шумен извършиха **тематична проверка за изпълнение на изискванията на чл. 31 от Наредбата за**

изискванията за бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели.

Извършени бяха 2 проверки на регистрираните на територията на област Шумен 2 цеха за бутилирана вода.

Издадено беше 1 предписание за актуализиране на мониторинговата програма за 2020 г. във връзка с установеното неспазване на чл. 31, ал. 1, т. 4 от Наредбата за изискванията за бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели (не беше заложено вземане на проби за миграция на нискомолекулни или друг вид вещества в готов продукт).

3. В периода от 01.04.2020 г. до 30.05.2020 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Шумен приключиха **първия етап на тематичната проверка върху предоставянето и употребата на биоциди от продукти тип 5 „Питейна вода“ за спазване на изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и/или Регламент (ЕС) №528/2012 г.**

С проверки по документи и на място в 12 обекта на централното и на ведомственото водоснабдяване, където се извършва дезинфекция на водата, предназначена за питейно-битови нужди при насочен контрол бяха обхванати общо 7 оператора на ведомствени водоснабдявания и 1 оператор на централно водоснабдяване за област Шумен. Проверени бяха както документите, придружаващи доставката на биоцидите от главна група 1, продукти тип 5 „Питейна вода“ – фактури за доставка, информационни листи за безопасност, разрешения за пускане на пазара на биоцид, анализни сертификати/свидетелства за доставената партида, където са налични, етикетирание на опаковките, така и записите на операторите за извършвания контрол при употребата на биоцидите за съответствие с издадените разрешения и указанията на производителите – инструкции, инструктажи, чек-листове, протоколи от анализ по изпълнение на мониторинговите програма.

В хода на тематичната проверка беше констатирано, че при две от ведомствените водоснабдявания за обеззаразяване на водата, предназначена за питейно-битови нужди не се използва биоцид от главна група 1, продукти тип 5 „Питейна вода“, разрешен по реда на ЗЗВВХВС или Регламент №528/2012 г.

За отстраняване на констатираните нарушения бяха издадени 2 предписания, които са изпълнени от ВиК операторите на ведомствените водоснабдявания.

4. В периода от 01.06.2020 г. до 31.08.2020 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Шумен приключиха **втория етап на тематичната проверка върху предоставянето и употребата на биоциди от продукти тип 1 „Хигиена на човека“ за спазване на изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и Регламент (ЕС) №528/2012 г.**

Извършени бяха проверки по документи и на място на 4 производителя на 10 биоцида от гл. група 1 „Дезинфектанти“, ПТ 1 „Хигиена на човека“, разположени на територията на област Шумен за спазване на изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и Регламент (ЕС) №528/2012 г. при производството и пускането на биоцидите на пазара. В хода на тематичната проверка бяха констатирани следните несъответствия с нормативните изисквания и условията на издадените разрешения за 4 биоцида (опаковките на 3 биоцида от ПТ1, предназначени за масова употреба не са снабдени с тактилен знак; пиктограмите за опасност, посочените върху етикетите на 2 биоцида от ПТ1 не съответстваха на изискванията, посочени в Приложение I, Таблица 1.3 на Регламент CLP; върху етикета на 1 биоцид в опаковка за масова употреба не беше отбелязана пълно информацията, посочена в т. X на разрешението за предоставяне на биоцид на пазара).

Предприети бяха доброволни действия от икономическите оператори по отстраняване на констатираните несъответствия.

Извършени бяха проверки по документи и на място за употреба и съответствие с нормативните изисквания на 7 биоцида от ПТ 1 „Хигиена на човека“ в 2 дентални клиники и в 3 лечебни заведения с леглова база, включващи отделения, поликлиника, аптека, лаборатории, кабинети, прилежащи коридори и санитарни помещения. В лечебните заведения бяха изготвени инструкции за употреба/дезинфекционни планове на биоцидите, които се актуализират при нужда. Не бяха констатирани несъответствия с изискванията на Регламент (ЕО) № 1272/2008 (CLP), чл. 69 на Регламент (ЕС) №528/2012 г., информационните листи за безопасност и условията на издадените разрешения при употребата, етикетирането и опаковането на използваните биоциди от ПТ1.

5. В периода от 24.08.2020 г. до 10.09.2020 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Шумен беше проведена **проверка за готовността на учебните заведения за откриване на новата 2020/2021 учебна година.**

С проверки бяха обхванати всички подлежащи на контрол 67 учебни заведения, като 5 от проверките бяха за контрол по изпълнение на дадените предписания.

Нямаше учебни заведения, които поради неизпълнение на предписаните мероприятия да не започнат учебната година или такива, за които да бъде издадена заповед за спиране на част от обект.

6. В периода от 16.09.2020 г. до 16.11.2020 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Шумен извършиха **тематична проверка на козметичните продукти пуснати на пазара с предявени претенции в обекти за производство и търговия на козметични продукти, разположени на територията на област Шумен.**

Обхванати с проверката бяха 22 козметични продукта в 12 обекта на 6 производителя, 1 вносител и 5 дистрибутора на козметични продукти.

При проверката бяха констатирани несъответствия с нормативните изисквания при 9 козметични продукта. Предприети бяха коригиращи доброволни мерки от отговорните лица за отстраняване на констатираните несъответствия.

7. В периода от 01.10.2020 до 30.11.2020 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Шумен извършиха **тематична проверка на пуснатите на пазара течности за чистачки и течности за размразяване на предни стъкла по отношение съдържанието на метанол.**

Обхванати с проверката за съответствие с изискванията на Регламент CLP и Регламент REACH бяха 7 химични смеси – зимни течности за чистачки или за размразяване на предни стъкла, пуснати в търговската мрежа в област Шумен, за една от които бяха констатирани несъответствия. Икономическият оператор предприе доброволни мерки по отстраняване на констатираните несъответствия и бяха представени са коригирани етикет и ИЛБ.

ДЕЙНОСТ ПО ОПАЗВАНЕ ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ

Основните задачи, по които работи отдел ПБПЗ през 2020 г. бяха:

1. Наблюдение на здравословното състояние, някои фактори на жизнената среда, начина на живот на групи от населението на регионално ниво и търсене връзка и зависимост между тях с цел прилагане на адекватни профилактични мерки и промотивни здравни мероприятия.

2. Изпълнение на дейности по Национални и регионални програми за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол и др.) и факторите на риска в околната среда.

3. Ангажиране на обществеността, НПО, областните и общинските ръководства в организацията, финансирането и организирането на дейности по здравна промоция, здравно образование и борба с вредните за здравето навици.

4. Системен контрол по спазване разпоредбите на Закона за здравето (чл. 54, чл. 55 и чл. 56) за ограничаване на тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол, по чл. 16а от ЗЗШОС, Наредба № 6 от 2011 г. за здравословното хранене на децата от 3 до 7 г. в детските заведения, Наредба № 2 от 2013 г. за здравословното хранене на децата на възраст от 0 до 3 г. в детски колективи и

детски кухни, Наредба № 37 от 2009 г. за здравословното хранене на учениците и Наредба № 10 от 19.06.2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните разписания на учебните занятия.

5. Активно сътрудничество със СМИ при реализиране на дейности на отдел ПБПЗ и РЗИ.

6. Организиране на масови прояви, свързани с Международни и Национални дни, посветени на здравен проблем.

7. Планиране, разработване и разпространение на съвременни печатни здравно-образователни, информационни и методични материали за нуждите на населението.

8. Осъществяване на ефективна координация на отдел ПБПЗ с местните и регионалните здравни структури, с отделите ПБПЗ от съседни области, НЦОЗА и МЗ при изпълнение на дейностите по профилактика на болестите и промоция на здравето.

Приоритетните целеви групи, с които работихме през годината бяха:

1. Деца от ЦДГ, ученици, студенти и хора в третата възраст.

2. Деца и ученици от етническите малцинства и ДДЛРГ.

3. Жени в активна възраст и менопауза и рискови групи по отношение на остеопорозата.

4. Медицински специалисти от ЦДГ и училищата, педагогическите съветници в училищата.

Анализи, оценки, проучвания

1. Анализ на здравословното състояние на организирани детски и ученически колективи в област Шумен през учебната 2019/2020 г.

2. Доклад за качеството на атмосферния въздух в Област Шумен за 2019 г. (по данни на РИОСВ) и анализ на здравното състояние на населението по нозологични единици, имащи доказана връзка със замърсителите на атмосферния въздух.

3. Провеждане на Национално проучване на факторите на риска за здравето в изпълнение дейностите по Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести (НППХНБ) 2014-2020 г. – попълнени и изпратени 91 бр. анкетни карти.

4. Анализ от анкетно проучване сред ученици от V клас на училищата в гр. Шумен, насочено към проучване нагласите към тютюнопушенето и другите форми на употреба на тютюн от деца и юноши, тяхната информираност относно вредата и последиците за здравето при употребата на тютюневи изделия.

5. Оценени паралелки за установяване седмичната учебна натовареност на учениците – 1643 паралелки (за втори учебен срок на учебната 2019/2020 г. – 823 в 65 училища и за първи учебен срок на учебната 2020/2021 г. – 820 в 65 училища) от област Шумен.

6. Оценка на организираното хранене на децата в детските заведения в област Шумен – 55 бр. (по Наредба № 6 за здравословното хранене на децата от 3 до 7 г. в ДЗ).

Контролна дейност

1. При план 1350 проверки по чл. 56 и чл. 56а от 33 са извършени 2019 проверки. Издадени 2 предписания. Отговори на сигнали жалби – 4 бр.

2. При план 700 проверки по чл. 54 от 33 са извършени 836 проверки.

3. Общият брой проверки на храненето на организирани колективи за спазване на здравните изисквания е 153 бр., при планирани 152 бр.

3.1. При план 108 проверки по Наредба № 6 за здравословното хранене на децата от 3-7 г. в ДЗ са извършени 108 проверки и са издадени 6 предписания.

3.2. При план 14 проверки по Наредба № 2 за здравословно хранене на деца от 0-3 години са извършени 15 проверки.

3.3. При план 30 проверки по Наредба №37 за здравословно хранене на учениците са извършени 30 проверки.

4. При план 130 проверки по Наредба № 10 за спазване на седмичните разписания са извършени 65 проверки, поради неприсъствени учебни занятия в УЗ предвид спазване на заповедите на МЗ във връзка с епидемичната обстановка, свързана с разпространението на COVID-19.

5. Тематични проверки и проверки с други ведомства

5.1. В периода от 01.07.2020 г. до 15.11.2020 г. здравните инспектори от отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето“, дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Шумен извършиха тематична проверка за спазване на изискванията за прием на

основни хранителни вещества, храни и групи храни, съгласно промените в Наредба № 6 за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения. Извършени бяха 27 бр. проверки. За отстраняване на установените несъответствия с изискванията на Наредбата за изменение и допълнение на Наредба № 6 бяха дадени препоръки и издадени 6 предписания относно: осигуряване на пет хранителни приема на пълнозърнести продукти; ежедневно включване в менюто на необходимото количество прясно и кисело мляко, сирене и/или кашкавал; осигуряване на най-малко три вида сезонни плодове и зеленчуци седмично; включване на бобови храни (боб, леща, нахут) в менюто не по-малко от един път при петдневно четирикратно хранене (без вечеря).

5.2. В периода от 01 октомври до 15 ноември 2020 г. здравните инспектори от отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето”, дирекция „Обществено здраве” при РЗИ – Шумен извършиха контролна проверка на храненето в 23 учебни заведения, разпоредена от Окръжна прокуратура гр. Шумен, относно спазването на изискванията на чл. 4, чл. 5 и чл. 6 Наредба № 37 от 2009 г. за здравословно хранене на учениците. При извършените проверки на храненето в 23-те учебни заведения, където се осигурява хранене на обяд на учениците тип кетъринг; в 7-те бюфета и на 5-те автомата за закуски и напитки, разкрити на територията на учебни заведения в област Шумен не се установиха несъответствия относно спазването на чл. 4, чл. 5 и чл. 6 на Наредба № 37 от 2009 г. за здравословно хранене на учениците.

5.3. Съвместни проверки със служителите на ОД на МВР – Шумен и съвместни проверки с община Шумен, относно спазване на заповедите на МЗ във връзка с епидемичната обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 – 2118 проверки. Издадени предписания – 1. Съставените актове – 17 бр. на физически лица и 1 на юридическо лице. Отговори на сигнали и жалби – 29 бр.

6. Мерки за административна принуда:

През 2020 г. инспекторите от отдела са изготвили и връчили 9 предписания. Проверени предписания – 9 бр.

Броят на съставените актове беше 18, от които 17 на физически лица и 1 на юридическо лице. През 2020 г. най-честите нарушения, за които са предприети мерки за административна принуда са: неспазване на въведените със заповеди на министъра на здравеопазването противоепидемични мерки за ограничаване разпространението на COVID-19 и неспазване на забраните и ограниченията за тютюнопушене на обществени места.

7. Методична помощ: при план – 160 изпълнението е 78.

Дейности по програми:

Във връзка с усложнената извънредна епидемична обстановка, свързана с разпространението на COVID-19, налагаща временно преустановяване на присъствените учебни занятия в училищата, съобразяването с въведените противоепидемични мерки, както и ангажираността на служителите на РЗИ – Шумен в упражняване на засилен контрол за спазване на противоепидемичните мерки, голяма част от планираните масови прояви, кампании, семинари и обучителни дейности бяха отменени.

I. Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести (НППХНБ) 2014 – 2020 г. Реализиране на дейности, насочени към намаляване на факторите на риска, водещи до ХНБ

1. Повишаване на нивото на информираност, обучение и включване на населението в дейности по програмата (Дейност по т. 1.1.4., 1.2.1., 1.3.3. и т.1.4.1., от раздел II от Работната програма Приложение № 1 от НППХНБ 2014-2020 г.).
Организираны дейности:

1.1. Закупуване на интерактивни пособия за онагледяване вредното въздействие на алкохола, тютюнопушенето и нездравословното хранене, и провеждане на семинари, лекции и беседи, съобразени с въведените противоепидемичните мерки:

• **Употреба на тютюневи изделия (Дейност по т. 1.1.4. от раздел II от Работната програма, Приложение № 1 от НППХНБ 2014-2020 г.):**

Анализ на данните от анкетното проучване сред ученици от V клас на училищата в гр. Шумен за тяхната информираност, относно вредата и последиците за здравето при употребата на тютюневи изделия, нагласите им към тютюнопушенето и другите форми на употреба на тютюн.

Семинар с медицински специалисти от ДГ и училища на тема: „Медицинската и социалната цена на употребата на тютюневи изделия“.

Семинар със здравни медиатори от област Шумен на тема: „Рисковете за здравето при употребата на тютюневи изделия“ и скринингова кампания за измерване на въглеродния оксид в издишания въздух и количеството на карбоксиемоглобин в кръвта на пасивни и активни пушачи с уред „Smoker Lyzer“.

Скринингова капания в Център за настаняване от семеен тип за деца и младежи (ЦНСТДМ) №3 за измерване на въглеродния монооксид в издишания въздух и карбоксиемоглобина в кръвта с помощта на уреда „Smoker Lyzer“ на пасивни и активни пушачи.

Беседи с презентации на тема: „Вредата от употребата на тютюневи изделия“ в ЦНСТДМ №3, Комплекс за социални услуги (КСУ) „Детелина“, началните и основните училища в гр. Шумен.

• **Злоупотреба с алкохол (Дейност по т. 1.2.1. от раздел II от Работната програма, Приложение № 1 от НППХНБ 2014-2020 г.):**

Интерактивни занятия с уред „Алкохолни очила“ в ЦНСТДМ №3, КСУ „Детелина“, началните и основните училища в гр. Шумен.

Беседи с презентации на тема: „Алкохол и зависимост“ в ЦНСТДМ №3, КСУ „Детелина“, началните и основни училища в гр. Шумен.

• **Хранене (Дейност по т. 1.3.3. от раздел II от Работната програма, Приложение № 1 от НППХНБ 2014-2020 г.):**

Беседи с презентации на тема: „Здравословен модел на хранене“ в ЦНСТДМ №3, КСУ „Детелина“, началните и основните училища в гр. Шумен.

• **Физическа активност (Дейност по т.1.4.1 от раздел II от Работната програма, Приложение № 1 от НППХНБ 2014-2020 г.):**

Беседи с презентации на тема: „Мотивация за спорт и здраве“ в ЦНСТДМ №3, КСУ „Детелина“, началните и основните училища в гр. Шумен.

2. Провеждане на Национално проучване за разпространение на употребата на алкохол; потребление на тютюневи изделия; оценка на храненето и хранителния статус на населението и физическа активност на населението сред различни възрастови групи(до 6 г., 7-19; 20-24; 25-64; над 65 години), (дейност по т.6.1., 7.1., 8.1. и 9.1 от раздел IV от Работната програма, Приложение № 1 от НППХНБ 2014-2020 г.):

2.1. Отпечатване на анкетни карти.

2.2. Организиране и провеждане на Национално проучване за разпространение на употребата алкохол; потребление на тютюневи изделия; оценка на хранителния статус на населението и физическа активност на населението сред различни възрастови групи в посочените в указаниято селища на територията на област Шумен.

❖ **Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и (СПИ)**

1. Работа със средствата за масова информация: материали в сайта на РЗИ – 4; ел. медии – 14; преса – 3; радио – 11;

2. Аранжирани витрини – 11 бр.

3. Здравно-образователни материали: получени – 1/1000; разпространени – 7/1004 (брошури – 4/312, дигитални – 2/480, плакати –1/212, календар –1/21); Издадени – 1/2000 Раздадени презервативи – 3278бр.

4. Кампании – 2, от тях: 14.02. – Ден на влюбените; 1 декември – Световен ден за борба с ХИВ/СПИН).

• *Кампания по повод 14 февруари „Свети Валентин – Ден на влюбените“, част от Националната АНТИСПИН кампания с мото „Обичай безопасно“, която включва:*

- Безплатно и анонимно изследване за ХИВ/СПИН – 7 лица, от тях мъже – 5, жени – 2;

- Базар с предоставяне на информационно-образователни материали по темата „ХИВ/СПИН“ в Сити център и пред сградата на Областна администрация – Шумен;
- Провеждане на конкурс за изработка на флаер с мото „Обичай безопасно“ за ученици от VIII до XII клас.
- Аранжиране на 4 витрини на тема „ХИВ/СПИН“ пред РЗИ, ШУ „Еп. К. Преславски“ и ДКЦ-І.

• *Кампания по повод 1 декември – Световен ден за борба с ХИВ/СПИН, която включва:*

- Беседи на тема: „Превенция на ХИВ/СПИН“ – 4/34 участници – (ЦНСТ ДМ № 3 гр. Шумен – 2/13 уч., КСУ „Детелина“ – 1/11).
- Беседи на тема: „Рисково-сексуално поведение“ – 3/27 участници - (ЦНСТ ДМ № 3 гр. Шумен – 1/7, КСУ „Детелина“ – 1/11).

❖ **Национален план за действие по инициативата „Десетилетие на ромското включване (План за действие към Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства)**

Дейности в изпълнение на Националната стратегия за интегриране на ромите 2012-2020 г., приоритет „Здравеопазване“ в гр. Нови пазар, Център за обществена подкрепа и в с. Ивански във връзка с организирането на профилактични прегледи за лица от ромски произход и на такива със затруднен достъп до лечебни заведения с мобилен кабинет:

1. Работа със средствата за масова информация: материали в сайта на РЗИ – 1; ел. медии – 1;
2. Здравно-образователни материали: разпространени материали – 1/100 дигитални и 1/250 листовки, брошури – 1/500.
3. Лекции, презентации и беседи – 26/125 от тях на тема: НППХНБ – 14/110 и по други програми – 5/54; ХИВ/СПИН-7/61 участника.
4. Семинари със здравни медиатори от област Шумен на теми: „Грип и необходимост от имунизация“; „Рисковете за здравето при употребата на тютюневи изделия“; „Първична профилактика на рака на маточна шийка“; „Имунизациите – право и отговорност“.

Текстуална интерпретация на цифровите показатели посочени в бюджетна програма №2 „Промоция и превенция на незаразните болести“

Дейност по профилактични програми и проекти:

1. Реализирани дейности по Национални програми по профилактика на незаразните болести – 76 бр. (беседи, презентации, кампании, работни срещи, семинари, микрокампании в училища и ЦДГ, видеопокази).

2. Здравно образование на населението:

1. Проведени обучителни дейности (беседи, курсове, семинари и др.) сред различни рискови и възрастови групи сред населението – 35 бр. (медицински специалисти, здравни медиатори, лица в неравностойно положение). Разпространени информационни материали – 27 (8577 бр.). Раздадени презервативи – 3312 бр.

2. Проведени здравно-информационни и образователни кампании сред населението – 3 бр.: (14.02. – Ден на влюбените; 26 юни – Световен ден за борба с наркоманиите; 1 декември – Световен ден за борба с ХИВ/СПИН).

3. Участие в електронни средства за масово осведомяване – 180 бр. (информация свързана с дейността на РЗИ – Шумен).

4. Публикувани материали в пресата и интернет – 85 бр. (информация за кампании, отбелязване.) Разпространени информационни материали – 8577 бр.

5. Предоставяне на обучение на медицински и немедицински специалисти от ЦДГ и училища (курсове, семинари и др.) – 2 бр. с медицински специалисти и със здравни медиатори от област Шумен.

3. Оценени паралелки за установяване седмичната учебна натовареност на учениците – 1643 бр. (на територията на област Шумен обекти за оценка на седмични разписания са 65 училища за II учебен срок на 2019/2020 г. и за I учебен срок на 2020/2021 г. (3 Начални училища, 27 Основни училища, 15 СУ, 8 Обединени училища, 2 Профилирани гимназии, 9 Професионални гимназии и 1 Духовно училище).

4. Училища, обхванати с оценка – 100%.
5. Здравен контрол:
  1. Проверки за спазване на седмичното разписание – 65 бр.
  2. Проверки за спазване на забраната за тютюнопушене, за предлагане на алкохол и за пряка реклама на спиртни напитки по 33 – 3358 бр.
  3. Проверки по храненето на организирани колективи за спазване на здравните изисквания – 153 бр.

ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛ „ЛАБОРАТОРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ” (ОКА)

I. Отчет за извършеното във връзка с изискванията по акредитацията на органа за контрол.

Органът за контрол от вид А при РЗИ – Шумен притежава сертификат за акредитация с рег. № 50 ОКА, валиден до 17.12.2022 г.

При извършване на лабораторния контрол в отдел ЛИ стриктно се спазваха изискванията на процедурите, работните инструкции и инструкциите за безопасна работа, влизаци в системата по качество на ОКА.

Средствата за измерване, които подлежах на калибриране съгласно програмата за калибриране на СИ (интегриращ шумомер и комбиниран уред тип Testo 435-2 за измерване на микроклимат) бяха калибрирани.

Съгласно програмата за вътрешни одити на ОКА за 2020 г. бе проведен един планов вътрешен одит и един преглед от ръководството. С докладите от вътрешния одит и прегледа от ръководството бе запознат целия персонал на ОКА.

Съгласно програмата за мониторинг на персонала бе направена оценка на компетентността на персонала на ОКА за практическо прилагане на изискванията на стандарт БДС EN ISO/ IEC 17020:2012 и процедурите за контрол, като бе проведен мониторинг по съответните контролни звена.

Органът за контрол от вида А при РЗИ – Шумен работи по план за действие за анализ и предприемане на действия във връзка с новата версия на ПЛАС-Р15:05/2020 за прилагане на БДС EN ISO/IEC 17020:2012.

II. Анализ и оценка на извършената от отдела дейност

През 2020 г. в отдел „Лабораторни изследвания” са извършени 12160 изследвания на 1576 проби от води и козметични продукти по физикохимични и микробиологични показатели.

В отдела са извършени и 313 броя измервания на физични фактори по ДЗК и по постъпили заявки от физически и юридически лица.

Контролно звено „Води и козметични продукти”

През 2020 г. в контролно звено „Води и козметични продукти” са изследвани 725 проби със 8619 анализа.

I. Физикохимичен контрол на води.

1. По здравен контрол

При план на контролното звено 384 проби с 5286 изследвания са постъпили и изследвани 481 проби със 6938 изследвания. Изпълнението е 125%. Несъответстващи на изискванията на Наредба № 9 на МЗ (ДВ бр. 30/2001 г., изм. и доп.) са 33 броя проби – 14 бр. от централни водоизточници, 7 бр. от местни и 12 бр. от басейни.

- По показатели от група А от централни, ведомствени и местни водоизточници са изследвани 310 проби (3335 изследвания), при план 226 бр. проби (2072 изследвания), от които 13 проби не отговарят на изискванията на Наредба № 9 (ДВ бр. 30/2001 г., изм. и доп.). Нестандартните проби са предимно по показател нитрати.

- По показатели от група Б от централни и ведомствени водоизточници при план 109 проби (2834 изследвания), са изследвани 108 проби (2808 изследвания), от които 8 бр. проби са нестандартни. В РЗИ – Варна са направени и 1640 бр. анализи на води от централни водоизточници за: пестициди, бромати, трихалометани, полиароматни въглеводороди, бензен, бенз/а/пирен, 1,2 дихлоретан, тетрачлоретен, тежки метали и радиологични изследвания.

- Води от плувни басейни

През отчетния период при план 40 бр. проби с 200 бр. изследвания са извършени 270 броя изследвания на 54 броя проби води от плувни басейни – 51 от открити и 3 от закрити плувни басейни. От тях 12 проби с 14 анализа са нестандартни.

- Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

В РЗИ – Варна са изследвани 9 бр. проби – 3 бр. изворна, 5 бр. трапезна и 1 бр. минерална вода с 525 анализа за химични показатели, съгласно Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. Няма нестандартни проби.

2. По заявки на физически и юридически лица.

- По заявки на физически и юридически лица са изследвани 173 броя проби с 1504 анализа от централни, ведомствени и местни водоизточници. Нестандартни са 49 броя проби с 60 анализа.

- Извършено е изследване на 31 проби от басейни със 131 анализа. От тях 3 проби с 3 анализа са нестандартни.

II. Физико-химичен контрол на козметични продукти.

1. По заявка на ДЗК

В контролно звено „Води и козметични продукти” са планирани и изследвани 40 проби с 46 анализа от козметични продукти. Пробите са изследвани за: водороден пероксид, борна киселина, формалдехид, амоняк, сребърен нитрат, тиогликолова киселина, цинк пиритион, UV филтри – титанов диоксид, литиев хидроксид и тежки метали. Пробите за тежки метали (6 бр. с 12 анализа) са разработени и представени в РЗИ – Варна. Няма нестандартни проби.

Контролно звено „Санитарно микробиологичен контрол”

През 2020 г. в контролно звено „Санитарно микробиологичен контрол” са изследвани 851 проби с 3541 анализа от води, козметични продукти и отривки.

I. Микробиологичен контрол на води

1. По здравен контрол

При план на отдела 432 проби с 1587 изследвания в контролно звено „Санитарно микробиологичен контрол” са постъпили 527 проби с 2500 изследвания. Изпълнението е 122%.

- По показатели от група А от централни, ведомствени и местни водоизточници са изследвани 330 проби, при план 249, от които 42 проби не отговарят на изискванията на Наредба № 9 (ДВ бр. 30/2001 г., изм. и доп.).

- По показатели от група Б от централни и ведомствени водоизточници са изследвани 108 проби (при план 109), от които нестандартни са 3 проби.

- Води от плувни басейни – 54 проби с 270 изследвания. Няма несъответстващи.

- Необработена (сурова вода) от язовир „Тича”, съвместно с Басейнова дирекция гр. Варна – 15 проби с 60 изследвания, от които 2 проби с 4 изследвания не съответстват на изискванията на Наредба №12 (ДВ бр. 63/2002 г.).

- Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води – 15 проби (75 анализа), от които две проби не съответстват по показател псевдомонас аеругиноза. Пробите са изследвани в РЗИ – Варна.

- От минерални водоизточници са изследвани 5 проби с общо 147 показателя, от които 1 проба с 2 анализа не съответства на изискванията на Наредба №14 на МЗ (ДВ бр. 7/1987 г.).

2. По заявки на физически и юридически лица.

- Питейно-битови води от водопроводната мрежа и ведомствени водоизточници – 119 проби с 353 анализа, от които 2 проби са отчетени като нестандартни.

- Води от местни водоизточници – 49 проби със 105 анализа, от които 20 проби нестандартни.

- Води от плувни басейни – 121 проби с 418 изследвания.

II. Микробиологичен контрол на козметични продукти:

По здравен контрол са изследвани 33 проби (при план 31) със 165 анализа, от които не са отчетени нестандартни.

IV. Микробиологичен контрол на производствена среда в хранителни и други обекти (отривки).

По заявка са постъпили и изследвани общо 2 проби с 2 анализа, без отклонения.

Лабораторно звено „Физични фактори”

В контролно звено „Физични фактори” за отчетния период са планирани по здравен контрол и обхванати 15 пункта за мониторинг на имисионния шум на територията на гр. Шумен. Извършени са 90 броя измервания на шум, от които 72 са отчетени като нестандартни.

За отчетния период са планирани и обхванати 7 броя детски и учебни заведения, в които са извършени 74 измервания на осветление и 86 измервания на микроклимат. Измерените параметри на микроклимата съответстват на действащата нормативна уредба, а от измерените осветления 21 броя са отчетени като несъответстващи.

Извършени са общо 62 броя контролни определяния на микроклимат и осветление по постъпили заявки от външни клиенти, от които 51 броя измервания на осветление и 11 броя на микроклимат. През отчетния период е извършено 1 измерване на шум по постъпил сигнал.

От контролно звено „Физични фактори” през отчетния период са регистрирани общо 10 бр. базови станции в електронната система за събиране на информация за източниците на електромагнитни лъчения и 42 броя протоколи от мониторинг на ЕМП (230 измервания).

АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО И ФИНАНСОВО СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Структура и организация

• Директор на дирекция „АПФСО”	1
• Главен счетоводител	1
• Главен юрисконсулт	1
• Главен експерт	1
• Главни специалисти	3
• Изпълнители	3

Дейността на дирекцията се ръководеше от изготвения на база указанията на МЗ план. Дирекция „АПФСО“ подпомагаше осъществяването на правомощията на директора на РЗИ-Шумен, създаваше условия за осъществяване на дейността на специализираната администрация и извършваше техническите дейности по административното обслужване.

През 2020 година се актуализираха вътрешни правила и процедури, които касаят управлението на системите за финансово управление и контрол в РЗИ-Шумен.

Със заповеди на Директора на РЗИ-Шумен бяха утвърдени нови Вътрешни правила за условията и реда за управление на човешките ресурси в РЗИ-Шумен и следните вътрешни правила и процедури:

• Вътрешни правила за организация на административното обслужване в РЗИ - Шумен

- Харта на клиента,
- Инструкция за производство по предложения, сигнали и жалби;
- Етичен кодекс на служителите в РЗИ – Шумен.

Същите са публикувани на интернет страницата на инспекцията.

Актуализирани са процедурите за извършване на административни услуги, предоставяни от РЗИ-Шумен.

Във връзка с епидемичното разпространение на COVID-19 Съветът по управление на риска в РЗИ Шумен идентифицира нов риск, който може да застраши изпълнението на целите на инспекцията. Това наложи да се извърши преглед на риск-регистъра, като се отразят направените предложения от директорите на дирекции. Директорът на РЗИ одобри актуализирания риск-регистър.

АМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ НА ГРАЖДАНИ И НА СЛУЖИТЕЛИ НА РЗИ

1. Организиране и осигуряване на дейността по административно обслужване на физически и юридически лица на принципа „едно гише“ и предприемане действия в съответствие с Административнопроцесуалния кодекс и Наредбата за административното обслужване - създаваше организация и осъществяваше текущ контрол върху точното и ефективното спазване на административните процедури. Общ брой административни услуги за 2020 година – **2664**, просрочени преписки няма.

Основна цел на административното обслужване на РЗИ - Шумен е подобряване достъпа до административни услуги и повишаване качеството на извършваните услуги. Ясно са разграничени административните звена на „фронт“ и „бек“ офис с цел пресичане на прекия контакт между искащия услугата и служителя, реално работещ върху предоставянето на услугата, предвид ограничаване на възможностите за корупция. Разработените процедури за предоставяните от РЗИ административни услуги с посочване на звената за административно обслужване, сроковете и таксите се актуализират своевременно при настъпили промени в тях. Указан е ясно начина, по който клиентите могат да процедурат, ако не са удовлетворени от дадената административна услуга или искат да направят предложения за подобряване на обслужването. Не са получавани сигнали за корупция в поставената пощенска кутия за сигнали за корупция и в сайта на РЗИ - Шумен.

През отчетния период са създадени всички необходими условия за удовлетворяване потребностите и изискванията на гражданите, при работа в условията на извънредна епидемична обстановка.

През 2020 година в РЗИ - Шумен са постъпили 28 заявления за достъп до обществена информация.

От тях, съобразно вида на субекта, имащ право на достъп до обществена информация, постъпилите заявления могат да се разграничат в следните групи:

- 10 броя заявления за достъп, подадени от граждани на Република България;
- 7 броя заявления за достъп, подадено от журналисти;
- 4 броя заявления за достъп, подадено от фирми;
- 7 броя заявления за достъп, подадени от неправителствени организации.

Съобразно начина на постъпване на заявленията за достъп до обществена информация през 2020 година, същите се разделят на:

- 12 броя писмени заявления;
- 15 броя електронни заявления (e-mail).
- 1 брой от палтформа за достъп до обществена информация.

В зависимост от вида на обществената информация, до която се отнасят заявленията за достъп, са както следва:

- 28 броя от заявленията се отнасят до служебна обществена информация по смисъла на чл. 11 от ЗДОИ.

Съобразно темата, до която се отнасят заявленията за достъп до обществена информация, се разпределят по следния начин:

- 1 заявление за достъп до обществена информация се отнася до отчетността на институцията;
- 27 броя от заявленията за достъп до обществена информация се отнасят до контролната дейност на РЗИ - Шумен.

Всички заявления са разгледани в срок. Няма заявления останали без разглеждане.

Постановени са от Директора на РЗИ - Шумен 26 решения за свободен достъп, 1 решение за частичен достъп и 1 уведомление до заявителя за липса на исканата информация.

През 2020 г. е нямало причина за удължаване срока за предоставяне на достъп до обществена информация по подадените заявления.

През 2020 година не са постъпвали жалби против решения за предоставяне на достъп до обществена информация.

Създадена бе необходимата организация за срочно завеждане и връчване на административно-наказателните преписки, предписания, заповеди, както и за изпращане на наказателните постановления за принудително събиране до НАП в сроковете, утвърдени с ДОПК.

Своевременно се изготвяха и изпращаха в МЗ „Справките за движението на АНП и постъпилите плащания по издадени наказателни постановления”.

През 2020 година са издадени и връчени 46 наказателни постановления – с 43 са наложени глоби на обща стойност 12 900 лева, а със 3 – имуществени санкции на стойност 3000 лв. След отправени покани за доброволно плащане, глобите на стойност 5500 лева (34.6%) са доброволно платени по банкова сметка на РЗИ-Шумен (срещу 12.5 % за 2019 г.).

2. Организиране и извършване на деловодната и куриерската дейност в РЗИ, систематизиране и съхраняване на документи в съответствие с изискванията на Закона за Националния архивен фонд – приемането, регистрирането, обработката и движението на входящата и изходяща кореспонденция се извършва от електронна деловодна програма EVENTIS R7. Системата за документооборот обработва всички документи, постъпили в инспекцията, като със създадените правила за сканиране на вход и изход, прозрачността в работата на администрацията е гарантирана. През м. декември 2020 година се извърши ежегодна проверка за наличността, условията за съхраняването и опазването на документите в учрежденския архив на РЗИ-Шумен, като екземпляр от протокола, беше предоставен на отдел „Държавен архив“ – Шумен.

3. Изготвяне и актуализиране на длъжностното разписание и поименното разписание на длъжностите – Главен специалист с функции по управление на човешките ресурси при настъпила промяна своевременно и отговорно разработваше, съгласуваше и предлагаше за утвърждаване от директора на РЗИ-Шумен разписанията на длъжностите и поименните разписания.

4. Организиране и участие в разработването, актуализирането и утвърждаването на длъжностните характеристики и процеса на оценяване на служителите в РЗИ – през 2020 година се актуализираха длъжностните характеристики на служителите с ръководни функции и на служителите с експертни и аналитични функции, като към компетентностите се добави дигиталната компетентност.

Оценяването на изпълнението се осъществява съгласно Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация. Оценяването на изпълнението на длъжността обхваща периода от 01 януари 2020 г. - до 31 декември 2020 г. и се извърши в следния ред:

- Изготвяне и съгласуване на индивидуален работен план – в периода 01.01.2020 – 31.01.2020 г.;

- Провеждане на междинна среща - в периода – 01.07.2020 г.- 31.07.2020 г.;

- Заключителна среща и определяне на обща оценка на изпълнението на длъжността – 01.01.2021 г.-31.01.2021 г.

През м. януари 2021 г. бяха проведени заключителните срещи за оценяване изпълнението на служителите. Оценени бяха 59 служители. От тях 55 получиха оценка „Изпълнението надвишава изискванията”, 2 оценка „Изпълнението напълно отговаря на изискванията”, 2 – „Изпълнението отговаря не напълно на изискванията“. Няма подадени възражения до контролиращ ръководител от служители, които не са съгласни с дадената им оценка. На шестима служители не е извършено оценяване поради липса на действително отработени най-малко 6 месеца в периода на оценяване. Подписаните и попълнени формуляри за оценка на изпълнението на длъжността се съхраняват в личните досиета на служителите.

5. Звеното по човешки ресурси организира и отговаря за създаването, съхраняването и актуализирането на трудовите и служебните досиета на служителите в РЗИ, издава и попълва трудовите и служебни книжки, съхранява служебните книжки, като трудовите книжки се съхраняват след изрично писмено съгласие от служителя -□през отчетния период Главния специалист с функции по управление на човешките ресурси точно и в срок е отразил всички документи, свързани с отчитане на човешките ресурси: заповеди

за платен/неплатен годишен отпуск, временна неработоспособност, допълнителни споразумения за промени в трудовото правоотношение, заповеди и трудови договори, свързани с назначаване и освобождаване на служители, както и начисляване на полагащите им се обезщетения, документи, свързани с положен нощен или извънреден труд, изготвяне на служебни бележки и удостоверения; представяне в НОИ на болнични листи. Водени са стриктно регистъра за болнични листи и регистъра на отпуските на служителите. Сроковете за месечни и тримесечни отчети, справки и декларации, са спазени стриктно и отговорно. Внесени са коректно данните за всички служители в Единната информационна система за управление на човешките ресурси в държавната администрация (ЕИУЧРДА).

6. Организиране на цялостния процес и участие в подготовката и провеждането на конкурси за заемане на длъжности по трудово и по служебно правоотношение, организиране извършването на конкурентен подбор за свободните длъжности; организиране и отговорност за правилното провеждане на процедурите по назначаване, преназначаване, преместване, заместване, съвместяване и освобождаване от работа на служители; организиране, подготвяне и оформяне на всички документи по движението, регистрацията и отчисляването на персонала, нает по трудово и по служебно правоотношение.

През 2020 г. бяха проведени 7 конкурсни процедури за назначаване на държавен служител в РЗИ-Шумен за следните длъжности:

- Главен експерт в отдел „Противоепидемичен контрол“, дирекция „Обществено здраве“;
- Страши инспектор в отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“;
- Инспектор в отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“;
- Главен инспектор в дирекция „Медицински дейности“;
- Старши инспектор в отдел „Противоепидемичен контрол“, дирекция „Обществено здраве“.

Конкурсната процедура за длъжността Главен експерт в отдел „Противоепидемичен контрол“, дирекция „Обществено здраве“ обявена със Заповед № РД-15-08-4/07.08.2020 г. беше прекратена поради липса на кандидати за участие в конкурса.

Конкурсната процедура за длъжността Старши инспектор в отдел „Противоепидемичен контрол“, дирекция „Обществено здраве“, обявена със Заповед № РД-15-08-9/23.10.2020 г. приключи без класиране, тъй като и единствения кандидат не се представи успешно.

Управлението на човешките ресурси в РЗИ-Шумен се осъществяваше при спазване разпоредбите на Кодекса на труда, Закона за държавния служител, Закона за администрацията, Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции, всички подзаконовни нормативни актове, регламентиращи трудовите и служебните правоотношения.

7. Изразяване на становища за законосъобразността на проектите на актове по Административнопроцесуалния кодекс и на актовете и наказателните постановления по Закона за административните нарушения и наказания. Главният юристконсулт изготвяше становища по проекти на нормативни актове, за изменение на други нормативни актове, становища по тълкуване и приложението на различни правни норми.

8. Разработване на предложения за решаване на правни проблеми, свързани с дейността на РЗИ. Главният юристконсулт ежедневно оказваше правна помощ за законосъобразно осъществяване правомощията на директора на инспекцията, участваше в дейността на Експертния съвет, в комисии и конкурсни процедури.

9. Изготвяне на договорите, по които РЗИ е страна – главен юристконсулт участваше при съставянето и сключването на договори и задължително даваше мнение по законосъобразността им, като ги парафираше, а при несъгласие излагаше мотивирано мнение.

10. Осъществяване на процесуално представителство пред органите на съдебната власт и Комисията за защита на конкуренцията, Комисията за защита на личните данни и Комисията за защита от дискриминация.

През 2020 г. в съда са обжалвани три наказателни постановления, от които две са отменени, едно е в процес на разглеждане. Обжалваните постановления са по Закона за здравето.

ФИНАНСОВО ОБСЛУЖВАНЕ НА РЗИ

1. Изготвяне на план за бюджетните средства, необходими за дейността на РЗИ.
2. Осъществяване на финансово-счетоводното обслужване на РЗИ и предприемане действия за своевременно събиране вземанията на РЗИ и тяхното администриране.

Функции, свързани с финансово-счетоводното обслужване на РЗИ-Шумен:

а. Контролна

- извършване на предварителен, текущ и последващ контрол върху бюджетните разходи;
- контролиране на поддържането, опазването, съхраняването и необходимата отчетност на наличната материална база.

б. Организационна

- организиране на счетоводната отчетност на РЗИ;
- организиране на своевременно, вярно и точно отразяване на финансово-счетоводната информация в съответствие с нормативните изисквания;
- организиране на дейностите по събиране на реализираните приходи от такси и услуги в РЗИ;
- организиране на своевременно събиране вземанията на РЗИ.

в. Информационна

- осигуряване икономическа информация за осъществяване на управленските функции;
- предоставяне на информация на трети лица, съгласно Закона за достъп до обществена информация.

г. Аналитична

- анализиране вземанията и задълженията на РЗИ, събираемостта на глобите и имуществените санкции;
- планиране на бюджетните средства, необходими за цялостната дейност на РЗИ.

Финансирането на РЗИ - Шумен се осъществява от Министерство на здравеопазването чрез месечна актуализация на лимитите по СЕБРА - трансфери (субсидии от МЗ).

Лимитите се определят на основа ЗДБ и реализираните собствени приходи от инспекцията.

При разходването на средствата строго се спазваха приоритетите, определени от МЗ, съгласно Закона за ДБ:

- заплати;
- осигуровки;
- други плащания;
- медикаменти и биопродукти;
- консумативи за лабораториите;
- горива за транспорт;
- други стопански разходи.

3. Организиране провеждането на процедури за възлагане на обществени поръчки - осигуряване условия за прозрачно провеждане на процедури за обществени поръчки - осигуряване условия за прозрачно провеждане на процедури за обществени поръчки – през 2020 година беше проведена процедура чрез събиране на оферти за закупуване на таблетки за нуждите на здравния контрол.

СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Организиране на стопанското и транспортното обслужване в РЗИ-Шумен
За осигуряване на безопасно транспортно обслужване и поддържане на автомобилния парк през отчетната година, инспекцията осигури сервизно обслужване на автомобилите. Моторните превозни средства минаха годишните технически прегледи. През 2020 год. се направи застраховка „Обща гражданска отговорност“ на всички автомобили.

Няма спрени автомобили от органите на КАТ за лош външен вид и техническа неизправност.

Автомобилите се ползват по предварително заявени от директорите на дирекции направления, като се изготвят ежеседмичен график с комбиниране на заявките по маршрути с цел оптималното им използване. Ежемесечно се отчитат разходите на използваните горива, смазочни и други материали от всеки служебен автомобил по пътен лист и изминати километри. Техническото обслужване и ремонта на автомобилите се извършваше от и с участието на специализирани сервиси.

В края на 2020 беше закупен нов служебен автомобил. По този начин ръководството на РЗИ-Шумен осигури по-надеждно и безопасно пътуване на служителите при осъществяване на функциите им на територията на областта.

Осигуряването на снабдяването с материали, консумативи, химикали, диагностични медицински изделия, се извършваше по определения в СФУК ред, съобразно потребностите на дирекциите.

Поддръжката и ремонта на материално-техническата база се обезпечаваше от фирми, специализирани в съответните дейности.

Преди началото на отоплителния сезон се извърши профилактика на инсталацията от специализирана фирма.

Не е допуснато възпрепятстване на дейността на специализираната администрация, поради неосигуряване на необходимите ремонтни дейности, материали и консумативи.

2. Организиране и контролиране на дейностите по осигуряване на пожарна и аварийна безопасност в инспекцията. Организирана бе правилната експлоатация на техническите системи (пожароизвестителната техника), полагани бяха грижи се за изправното състояние на пожарогасителната техника. Има сключен договор с лицензирана фирма за абонаментна поддръжка на пожароизвестителната система, като всеки месец представител на фирмата регулярно извършва проверка на място. На основание чл. 11, ал. 11 от Наредба № 8121з-647 от 1 октомври 2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите беше проведена учебна евакуация за проиграване на Плана за евакуация на административната сграда на РЗИ-Шумен и Плана за действие при пожар в РЗИ-Шумен.

3. Организиране и контролиране на дейностите, свързани с осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд. Във връзка с епидемичната обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 съвместно с обслужващата служба по трудова медицина се извърши оценка на риска на работните места, осигурени бяха лични предпазни средства и работно облекло, като целта беше създаването на благоприятна работна среда в условия на несигурност и промени.

Изготвени бяха Годишен анализ за за дейността и състоянието на безопасността и здравето при работа през 2020 г. и Годишен план за дейността на органа по безопасност и здраве при работа за 2021 г.

Стопанското обслужване на РЗИ-Шумен през 2020 г. се организира по ефективен начин, който да улеснява работа на специализираната администрация и паралелно с това да отговаря на всички законово регламентирани правила и изисквания.

ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ

1. Създаване и поддържане на публични регистри и база данни и поддържане интернет страницата на РЗИ в актуално състояние. Главният инспектор в отдел „ДЗК“, дирекция „ОЗ“ създаваше и поддържаше публичен регистър на обектите с обществено предназначение, внасяше коректно данни в регистъра на дирекция „Обществено здраве“. Главният експерт в отдел „ПЕК“, дирекция „НЗБ“ своевременно актуализираше информацията на електронната страница на РЗИ-Шумен.

В изпълнение на Наредбата за водене на Административния регистър определените служители своевременно извършваха вписвания в ИИСДА на промените в структурата на РЗИ, информация за услугите и конкурсите.

2. Организиране на работата с електронни документи, предоставянето на административни услуги по електронен път и обмена на електронни документи между

административните органи. РЗИ-Шумен има регистриран профил в Системата за сигурно електронно връчване (е-връчване), като по този начин публични органи, физически и юридически лица си взаимодействат с РЗИ-Шумен изцяло по електронен път. Обменът на електронни документи между администрациите се осъществява посредством електронната система за документооборот, която отговаря на техническия протокол и е присъединена към Средата за електронен обмен на съобщения.

Разработен е Портал за електронни административни услуги към електронната страница на инспекцията и са внедрени 7 броя електронни услуги.

3. Съгласуване и осъществяване на автоматизирания обмен на данни с национални и ведомствени информационни системи и интеграцията в единната комуникационна инфраструктура на администрацията – През 2020 година РЗИ-Шумен осъществяваше достъп до данните от регистри/справки/полета в средата за междурегистров обмен (RegiX). Чрез тази среда се предоставя възможност за реализиране на интерфейс за автоматизирано подаване и обслужване на стандартизирани заявки за административни услуги по електронен път.

4. Организиране, контролиране и отговорност за поддържането, изправността и сигурността на автоматизираната информационна инфраструктура на РЗИ - локални мрежи, комуникационно оборудване, компютърна техника и др. Информационната и комуникационната техника в РЗИ-Шумен се поддържа в работещо състояние, като е осигурено високо ниво на сигурност на информацията чрез антивирусни програми и редовно архивиране на електронни бази данни и документи.

КВАЛИФИКАЦИЯ

От планираните 19 курса и индивидуални обучения са осъществени 17 (89,5%), 2 са отложени. Във връзка с пандемията от COVID-19 голяма част от курсовете се проведеха в електронна среда или бяха отложени. През годината бяха проведени извън планираните 3 семинара и 6 работни срещи.

ПРОГРАМНИ ПРОДУКТИ

През годината се работеше по поддържане на разработените и въведени програмни продукти:

1. Регистър на лицата практикуващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве;
2. Регистър на съобщенията за смърт;
3. Регистър на детската смъртност;
4. Единна информационна система на медицинската експертиза в България;
5. Регистър на съобщенията за суицидно действие;
6. Програма за следене движението на биопродуктите в отдел “ПЕК”;
7. Софтуерен продукт за отчитане дейността по държавния здравен контрол;
8. Софтуерен продукт за следене и отчитане на заразните заболявания в отдел “ПЕК”;
9. Деловодна програма „EVENTIS R7“;
10. Вътрешен контрол на решенията на Дирекционния съвет;
11. Вътрешен контрол за отговори на жалбите;
12. Програма за квалификация на кадрите.

ОЦЕНКА НА ИЗВЪРШЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ

През отчетния период инспекцията извърши значителна дейност както като количество така и за подобряване на формите и ефективността на работа. Съобразно кадровия потенциал и професионалната квалификация на служителите усилията бяха насочени към провеждане на ефективен здравен контрол, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства или указания и осигуряване на независима и прозрачна инспекционна дейност. Работи се за подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания

здравен контрол, както и за разширяване на инициативите за промоция на здраве и повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

РЗИ – Шумен предприе необходимите действия по реорганизиране на работния процес в инспекцията за изпълнение на изискванията на чл. 63 от Закона за здравето във връзка с осигуряване на необходимия брой служители, които да провеждат телефонни проучвания и интервюта на заразени и контактни лица за събиране на необходимата информация за въвеждане в Информационната система за борба с COVID-19 и издаването на предписания:

Още от месец август бяха включени инспектори от отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве във връчването на издадените предписания за домашна изолация и/или карантина на лицата с положителна проба за COVID-19.

С увеличаването на броя на регистрираните лица с положителни проби от PCR тестове за COVID-19 през месец октомври бяха включени допълнително служители от други дирекции за провеждане на епидемиологични проучвания на случаи с COVID-19, въвеждане на данни в Информационната система за COVID-19, издаване и/или връчване на предписания за задължителна домашна изолация и/или карантина на лица, били в контакт със случаи на COVID-19.

Всеки ден се стремяхме да осигуряваме поне по два служебни автомобила за транспорт на екипите, извършващи връчване на предписания на лица поставени под карантина или домашна изолация. Потърсено бе съдействие от областния управител, кмета на община Шумен, лечебните заведения и РЗОК за осигуряване на транспорт за връчване на предписания в гр. Шумен.

От месец октомври всяка събота и неделя служители от РЗИ Шумен работиха извънредно за навременно проучване на потвърдените случаи на COVID-19, изготвянето и връчването на предписания.

През 2021 г. за подобряване организацията, качеството и ефективността на провеждания контрол РЗИ Шумен ще работи в следните направления:

1. Провеждане на ефективен здравен контрол, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

2. Осигуряване на независима и прозрачна инспекционна дейност, подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол.

3. Предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението чрез мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда.

4. Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

5. Изпълнение на дейности по национални програми и проекти за ограничаване влиянието върху здравето на поведенческите рискови фактори и факторите на жизнената среда.

6. Провеждане на системни дейности за подготовката и повишаването на квалификацията на кадрите от РЗИ за прилагане на нормативната уредба.

7. Подобряване на координацията на РЗИ с местните и регионални здравни и други структури, националните центрове и МЗ при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол и по профилактика на болестите и промоция на здраве.

8. Активни мерки за намаляване на административната тежест за гражданите и бизнеса чрез спазване на принципите на комплексното административно обслужване – осигуряване на служебно събиране на доказателства, предоставяне на административните услуги по различни канали при автоматизиране на процесите;

9. По-силна мотивираност в самата администрация чрез облекчаване на работните процеси – облекчен достъп до бази данни, имащи характеристиката на доказателства и доказателствени средства при предоставянето на административни услуги;

10. През 2021 г. РЗИ-Шумен ще продължи да поддържа открит диалог с потребителите на административни услуги с цел подобряване и усъвършенстване на административното обслужване и повишаване удовлетвореността на потребителите.

От направения преглед на анкетните карти за изследване на степента на удовлетвореност на потребителите на административни услуги на РЗИ-Шумен през 2020 година и предвид текущата дейност на РЗИ-Шумен, основните направления, в които ще се работи с цел подобряване на административното обслужване в администрацията са:

- внедряване на нови електронни административни услуги, с цел оптимизиране начините за предоставяне на административни услуги;

- подобряване на качеството на предоставяната информация в аспект яснота, точност и пълнота;

- предприемане на мерки за повишаване на професионалната компетентност на служителите;

- оптимизиране на каналите за получаване на обратна информация от потребителите на административни услуги, с цел актуализиране на собствените стандарти за административно обслужване.

ДИРЕКТОР РЗИ ШУМЕН:.....
(Д-р Пепа Калоянова)